

DAIDO METAL KOTOR AD, KOTOR

**Finansijski iskazi
31. decembar 2017. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora**

S A D R Ž A J:

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-2
Finansijski iskazi:	
Iskaz o ukupnom rezultatu	3
Iskaz o finansijskoj poziciji	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske iskaze	7 - 29
Prilog 1: Izveštaj Menadžmenta o poslovanju za 2017. godinu	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Odboru direktora i akcionarima Daido Metal Kotor AD, Kotor

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza (strane 3 do 29) „Daido Metal Kotor“ AD, Kotor (u daljem tekstu „Društvo“) koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2017. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim iskazima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odboru direktora i akcionarima Daido Metal Kotor AD, Kotor (nastavak)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- a) Kao što je objelodanjeno u napomeni 29 uz finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2017. protiv Društva se vode četiri sudska postupka ukupne vrijednosti EUR 294.904, od kojih su od posebnog finansijskog značaja dva postupka, pokrenuta od strane bivših zaposlenih. Iako konačan ishod sudskih postupaka nije moguće sa sigurnošću predvidjeti, rukovodstvo Društva vjeruje da po osnovu ishoda sudskih postupaka neće nastati materijalno značajni negativni efekti za Društvo, tako da nisu izvršena rezervisanja za potencijalne gubitke po navedenom osnovu u ovim finansijskim iskazima.
- b) Kao što je objelodanjeno u napomeni 4 uz finansijske iskaze, uporedni podaci u finansijskim iskazima za 2017. godinu predstavljaju korigovane podatke iz finansijskih iskaza za 2016. godinu. U cilju korekcije grešaka nastalih u prethodnoj godini u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“, izvršene su određene korekcije i reklasifikacije podataka prezentovanih u finansijskim iskazima sastavljenim na dan i za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2016. godine.

Naše mišljenje nije kvalifikovano u vezi sa navedenim pitanjima.

Ostala pitanja

Društvo nije obavilo reviziju finansijskih iskaza sastavljenih u skladu sa propisima Crne Gore na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2016. godine.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim uslovima

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje godišnjeg izvještaja menadžmenta o poslovanju u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore, koji nije sastavni dio priloženih finansijskih iskaza. U skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti priloženog godišnjeg izvještaja menadžmenta o poslovanju za 2017. godinu sa finansijskim iskazima za tu poslovnu godinu. Prema našem mišljenju, finansijske informacije objelodanjene u godišnjem izvještaju menadžmenta o poslovanju za 2017. godinu su u potpunosti usaglašene sa revidiranim finansijskim iskazima za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine, a godišnji izvještaj menadžmenta o poslovanju za 2017. godinu sadrži sve elemente definisane odredbama Zakona o računovodstvu.

Deloitte d.o.o. Podgorica
03. jul 2018. godine

Katarina Bulatović, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 067 izdata 31. marta 2015. godine)

DAIDO METAL KOTOR AD, KOTOR

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(Iznosi u EUR)

<i>Red. broj propisanog obrasca</i>	Kategorija / Pozicija	Napomena	Tekuća 2017. godina	Prethodna 2016. godina <i>Korigovano, nije revidirano</i>
	POSLOVNI PRIHODI		10.066.586	10.097.334
1	Prihodi od prodaje	5	10.116.286	9.876.277
3	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka		-	16.448
4	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka		(182.300)	-
5	Ostali poslovni prihodi	6	132.600	204.609
	POSLOVNI RASHODI		(10.142.156)	(10.311.311)
2	Troškovi materijala	7	(5.041.333)	(5.137.061)
3	Troškovi zaposlenih	8	(3.120.095)	(3.151.213)
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	9	(916.707)	(887.896)
5	Ostali poslovni rashodi	10	(1.064.021)	(1.135.141)
A	POSLOVNI REZULTAT		<u>(75.570)</u>	<u>(213.977)</u>
I	Finansijski prihodi	11	56.697	70.507
II	Finansijski rashodi	12	(44.643)	(79.774)
B	FINANSIJSKI REZULTAT		<u>12.054</u>	<u>(9.267)</u>
I	Ostali prihodi	13	128.697	70.647
II	Ostali rashodi	14	(63.914)	(354.645)
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI		<u>64.783</u>	<u>(283.998)</u>
F	REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		<u>1.267</u>	<u>(507.242)</u>
H	PORESKI RASHOD PERIODA		<u>(9.646)</u>	<u>(22.568)</u>
2	Odloženi poreski rashod	16	(9.646)	(22.568)
I	NETO REZULTAT		<u>(8.379)</u>	<u>(529.810)</u>
J	GUBITAK PO AKCIJI	15	<u>(0,00063)</u>	<u>(0,03967)</u>

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi su usvojeni od strane Rukovodstva Daido Metal Kotor AD, Kotor dana 03. jula 2018. godine.

Potpisano u ime Daido Metal Kotor AD, Kotor

Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih iskaza

Nina Orelj

(Orelj Nina)

Izvršni direktor

Nagi

(Nagi Yasunobu)

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI
Na dan 31. decembra 2017. godine
(Iznosi u EUR)

<i>Red. broj propisanog obrasca</i>	Kategorija / Pozicija	Napomena	Tekuća 2017. godina	Prethodna 2016. godina
				<i>Korigovano, nije revidirano</i>
	AKTIVA			
B	STALNA IMOVINA		16.028.760	16.164.271
II	Nematerijalna ulaganja		12.791	17.082
III	Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva		16.010.207	16.132.373
1	Nekretnine postrojenja i oprema	17	16.010.207	16.132.373
IV	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI		5.762	14.816
3	Ostali dugoročni finansijski plasmani		5.762	14.816
E	OBRTNA SREDSTVA		7.535.531	6.655.436
I	Zalihe	18	2.563.125	2.615.600
II	Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina		4.972.406	4.039.836
1	Potraživanja	19	2.637.463	2.575.111
2	Potraživanja za više plaćen porez na dobit		304	304
3	Kratkoročni finansijski plasmani		4.808	4.659
4	Gotovinski ekvivalenti i gotovina	20	1.984.596	1.156.953
5	Porez na dodatu vrijednost i AVR	21	345.235	302.809
F	UKUPNA AKTIVA		<u>23.564.291</u>	<u>22.819.707</u>
	PASIVA			
A	KAPITAL		16.588.584	16.596.963
I	Osnovni kapital	22	26.535.106	26.535.106
IV	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		6.203.425	6.203.425
VI	Neraspoređena dobit		2.515.294	2.515.294
VII	Gubitak		(18.665.241)	(18.656.862)
B	DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE		31.355	45.272
I	Dugoročna rezervisanja	23	31.355	43.313
II	Dugoročne obaveze		-	1.959
2	Ostale dugoročne obaveze		-	1.959
C	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		668.023	658.377
D	KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE		6.276.329	5.519.095
I	KRATKOROČNE OBAVEZE		6.276.329	5.519.095
1	Kratkoročne finansijske obaveze	24	4.001.959	3.313.700
3	Obaveze iz poslovanja	25	1.973.939	1.885.354
4	Ostale kratkoročne obaveze i PVR	26	300.431	320.041
E	UKUPNA PASIVA		<u>23.564.291</u>	<u>22.819.707</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(Iznosi u EUR)

	Akcijski Kapital	Akumulirani gubitak	Neraspoređena dobit	Revalorizacione rezerve	Ukupno
<i>Korigovano, nije revidirano</i>					
Stanje, 1. januara 2016.godine	26.535.106	(18.127.052)	2.515.294	6.563.279	17.486.627
Efekti poreza na dobit po osnovu procjene vrijednosti zemljišta	-	-	-	(359.854)	(359.854)
Neto gubitak tekuće godine	-	(529.810)	2.515.294	-	(529.810)
 Stanje, 31. decembra 2016. godine	<u>26.535.106</u>	<u>(18.656.862)</u>	<u>2.515.294</u>	<u>6.203.425</u>	<u>16.596.963</u>
Stanje, 1. januara 2017.godine	26.535.106	(18.656.862)	2.515.294	6.203.425	16.596.963
Neto gubitak tekuće godine	-	(8.379)	-	-	(8.379)
 Stanje, 31. decembra 2017. godine	<u>26.535.106</u>	<u>(18.665.241)</u>	<u>2.515.294</u>	<u>6.203.425</u>	<u>16.588.584</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2017.	Godina koja se završava 31. decembra 2016.
		<i>Korigovano, nije revidirano</i>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
<i>Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	<u>11.604.662</u>	<u>12.058.430</u>
Prodaja i primljeni avansi	10.749.087	11.147.471
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	918	2.518
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	854.657	908.441
<i>Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	<u>(11.045.616)</u>	<u>(10.635.954)</u>
Isplate dobavljačima i dati avansi	(7.111.133)	(6.636.887)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(3.056.937)	(3.200.110)
Plaćene kamate	(19.356)	(22.006)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	<u>(858.190)</u>	<u>(776.951)</u>
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>(559.046)</u>	<u>1.422.476</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
<i>Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	<u>12.716</u>	<u>2.800</u>
Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	12.716	2.800
<i>Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	<u>(427.943)</u>	<u>(152.784)</u>
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	<u>(427.943)</u>	<u>(152.784)</u>
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	<u>(415.227)</u>	<u>(149.984)</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
<i>Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>	<u>690.000</u>	<u>-</u>
Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	690.000	-
<i>Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>	<u>(4.006)</u>	<u>(1.007.556)</u>
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze	-	(997.507)
Finansijski lizing	<u>(4.006)</u>	<u>(10.049)</u>
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	<u>685.994</u>	<u>(1.007.556)</u>
NETO TOK GOTOVINE	829.813	264.936
GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	1.161.612	879.484
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	2.442	22.591
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	<u>(4.463)</u>	<u>(5.399)</u>
GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	<u>1.989.404</u>	<u>1.161.612</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

1. DJELATNOST

Akcionarsko društvo Daido Metal Kotor AD, Kotor (u daljem tekstu „Društvo“) osnovano je 26. novembra 1955. godine pod nazivom „Preduzeće za izradu mašinskih djelova“. Već sljedeće godine mijenja naziv u Društveno preduzeće „Industrija ležaja“, Kotor.

Transformacija društvenog preduzeća u dioničko društvo izvršena je 29. decembra 1995. godine, što je upisano u registar Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem Fi 2432/95.

Dioničko društvo „Industrija ležaja“, Kotor 14. septembra 2001. godine postaje akcionarsko društvo i ovu promjenu upisuje u registar Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem Fi 2070/01.

Vlasnička transformacija je izvršena 11. februara 2002. godine nakon prodaje većinskog paketa akcija koji je bio u vlasništvu državnih fondova i Vlade Crne Gore japanskoj kompaniji Daido Metal Company LTD - Nagoja. Od navedenog datuma akcionarsko društvo „Industrija ležaja“, Kotor mijenja naziv u Daido Metal Kotor AD, Kotor.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list CG“ br. 6/02, 17/07), 9. avgusta 2002. godine ažurirana je registracija Društva u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0001136/001.

Osnovnu djelatnost Društva predstavlja proizvodnja ležajeva, zupčanika, zupčastih prenosnika i pogonskih mehanizama. Pored navedenog, Društvo je registrovano i za djelatnost livenja metala, opravku motornih vozila, trgovinu na veliko i obavljanja spoljnotrgovinskog prometa.

Sjedište Društva je u Kotoru, Industrijska zona bb. Na dan 31. decembra 2017. godine, Društvo je imalo 156 zaposlenih radnika (31. decembra 2016. godine: 168 zaposlenih radnika).

Članovi Upravnog Odbora Društva

Na dan 31. decembra 2017. godine, Odbor direktora Društva čine članovi čija su imena prikazana u pregledu koji slijedi:

Ime i prezime

G-din Kenji Shoda
G-din Koji Ishihara
G-din Keiichi Kogure

Pozicija

Predsjednik
Član
Član

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

Društvo vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG”, br. 52/16).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS”), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI”), koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa („IFAC”) dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine. Imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Društva, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS i ne mogu se tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primijenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Ovdje prezentirani finansijski iskazi Društva su iskazani u eurima (EUR), koji je funkcionalna valuta Društva i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski iskazi u Crnoj Gori.

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja zaliha, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe opreme i ostalih rezervisanja.

Amortizacija i stopa amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom vijeku trajanja građevinskih objekata, opreme i nematerijalnih ulaganja. Jednom godišnje Društvo procjenjuje ekonomski vijek na osnovu trenutnih predviđanja.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti je obračunata za sumnjiva i sporna potraživanja, na osnovu procijenjenih gubitaka usled nemogućnosti kupaca da ispune neophodne obaveze. Procjena je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnim sposobnostima kupaca i promjenama u uslovima prodaje, prilikom utvrđivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti sumljivih i spornih potraživanja. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i rezultujućim budućim naplatama. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)****2.2. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)***Rezervisanja*

Rezervisanja su u značajnoj mjeri podložna procjenama. Društvo procjenjuje vjerovatnoću da se neželjeni slučajevi mogu dogoditi kao rezultat prošlih događaja i, ukoliko se vjerovatnoća procjenjuje na više od 50%, Društvo formira rezervisanje za ukupan iznos obaveze. Društvo poštuje načelo opreznosti prilikom procjene, s obzirom da postoji velika doza neizvjesnosti, u određenim slučajevima stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim iskazima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

2.3. Stalnost poslovanja

Društvo je za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine iskazalo gubitak u iznosu od EUR 8.379 (2016.: EUR 529.810). Međutim, Društvo je za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine ostvarilo pozitivan tok gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od EUR 559.046 (2016.: EUR 1.422.476), a kratkoročna sredstva su veća od kratkoročnih obaveza za EUR 1.259.202. Planovi Društva za srednji rok za naredne 3 godine pokazuju neto dobit sa blagim porastom. Rukovodstvo Društva smatra da su postavljeni planovi za naredni period godina realni i dostižni.

Shodno tome, priloženi finansijski iskazi za 2017. godinu sastavljeni su uz pretpostavku kontinuiranog nastavka poslovanja Društva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi

Prihodi se odmjeravaju po pravičnoj vrijednosti primljene naknade ili naknade koja će se primiti i predstavljaju iznose koji se dobijaju za prodane proizvode i izvršene usluge u toku redovnog poslovanja, umanjene za popuste i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi se najvećim dijelom odnose na prihode od prodaje proizvoda - kliznih ležajeva.

Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda). Rashodi se priznaju u obračunskom periodu i onda kada je nastala obaveza, a nema uslova da se priznaju kao bilansna pozicija imovine.

Prihodi od kamata i rashodi kamata se knjiže u korist, odnosno na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.2. Beneficije za zaposlene

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primijenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju

Društvo je u skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom u obavezi da isplati otpremnine nakon ispunjavanja uslova za odlazak u penziju, u iznosu od 10 minimalnih cijena rada objavljenih u Crnoj Gori koja važi u mjesecu u kojem se vrši isplata. Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja, sa aktuarskim odmjeravanjem koje se vrši na dan iskaza o finansijskoj poziciji. Rezervisanja po navedenom osnovu izvršena su od strane nezavisnog ovlaštenog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine. Pretpostavke korišćene prilikom obračuna rezervisanja objelodanjene su u napomeni 22.

3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike

Stavke uključene u finansijske iskaze Društva odmjeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Društvo posluje (funkcionalna valuta). Kao što je objelodanjeno u napomeni 2.1, finansijski iskazi prikazuju se u eurima (EUR), koji predstavlja funkcionalnu i izvještajnu valutu Društva. Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan iskaza o finansijskoj poziciji preračunavaju u njihovu protivvrijednost primjenom zvaničnog deviznog kursa Centralne banke Crne Gore važećim na taj dan. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u protivvrijednost u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva Centralne banke Crne Gore važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine evidentiraju se u iskazu o ukupnom rezultatu, kao finansijski prihodi, odnosno rashodi. Pozitivni i negativni efekti ugovorenih deviznih klauzula u vezi potraživanja i obaveza, nastali primjenom ugovorenog kursa, takođe se iskazuju kao dio finansijskih prihoda, odnosno rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Porezi i doprinosi

Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“, br. 65/01, 012/02, 80/04, „Sl. list CG“ br. 40/08, br. 86/09, br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13 i br. 55/16). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice. Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u iskazu o ukupnom rezultatu uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Prihodi od kapitalnih dobitaka uključuju se u poresku osnovicu u godini u kojoj su ostvareni u visini od 100%. Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema iskazu o finansijskoj poziciji, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum iskaza o finansijskoj poziciji se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja najvećim dijelom predstavljaju ulaganja u softvere i licence. Nematerijalna ulaganja koja su nabavljena kapitalizuju se u visini nabavne vrijednosti na dan transakcije. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju u visini nabavne vrijednosti umanjene za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvrjeđenje. Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača i svi drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati pripremi nematerijalnog ulaganja za namjeravanu upotrebu.

Korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja utvrđuje se u skladu sa ugovorom o korišćenju tih ulaganja.

Troškovi koji se direktno mogu povezati sa određenim softverom i koji će generisati ekonomsku korist u periodu dužem od jedne godine, evidentiraju se kao nematerijalna ulaganja. Troškovi održavanja i razvoja kompjuterskih softvera se evidentiraju kao trošak u trenutku njihovog nastanka.

Društvo ne posjeduje nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom upotrebe.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Pod nekretninama, postrojenjima i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Početno priznavanje zemljišta i građevinskih objekata se vrši po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carine i poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrijednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate. Nabavnu vrijednost izgrađenih građevinskih objekata predstavlja njihova nabavna vrijednost na datum kada su izgradnja ili njihov razvoj završeni. Oprema je iskazana u iskazu o finansijskoj poziciji po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za naknadno akumuliranu ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja.

Zemljište i građevinski objekti koji se drže radi korišćenja u svrhe vršenja osnovne djelatnosti ili za administrativne svrhe iskazuju se u iskazu o finansijskoj poziciji po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, koja predstavlja fer / poštenu vrijednost na datum revalorizacije i umanjena za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke po osnovu obezvrjeđenja. Učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i vrši se u slučajevima kada neto sadašnja vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme materijalno značajno odstupa od fer vrijednost sredstava na dan iskaza o finansijskoj poziciji.

Povećanja nastala prilikom revalorizacije se knjiže u korist revalorizacionih rezervi, osim za iznose za koje ta povećanja predstavljaju storniranje iznosa smanjenja vrijednosti, koja su po ranijim revalorizacijama bila utvrđena za ista ta sredstva i koja su, u ranijim periodima, bila priznata kao trošak, u kom slučaju se revalorizacijom utvrđeno povećanje knjiži u korist iskaza o ukupnom rezultatu do iznosa do koga je ranije smanjenje bilo knjiženo kao trošak. Smanjenja utvrđena na osnovu revalorizacije se evidentiraju na teret iskaza o ukupnom rezultatu u iznosima koji prelaze eventualne prethodne pozitivne efekte revalorizacije evidentirane u korist revalorizacionih rezervi.

Prilikom prodaje ili rashodovanja revalorizovanih nekretnina, postrojenja i opreme pozitivan efekat revalorizacije koji ostaje kao revalorizaciona rezerva datog sredstva se prenosi direktno na neraspoređenu dobit. Prenos sa revalorizacionih rezervi vrši se i u slučaju kada se sredstvo rashoduje.

Po procjeni rukovodstva Društva, nije bilo značajnijih promjena u fer vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata na dan 31. decembra 2017. godine koje bi zahtijevale novu procjenu vrijednosti. Nezavisna procjena vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata je izvršena sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine od strane nezavisnog procjenitelja, korišćenjem tržišne metode procjene.

Naknadni troškovi, kao što su troškovi zamjene djelova nekretnina i opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi adaptacija, remonta i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti nekretnina i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme, kao što su zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Gubici ili dobici nastali pri otuđenju ili rashodovanju nekretnina, postrojenja i opreme utvrđeni su kao razlika između iznosa dobijenog prodajom i knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i priznaju se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Amortizacija

Amortizacija građevinskih objekata, postrojenja i opreme se obračunava na nabavnu odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualnog ostatka, kao i na nekretnine, postrojenja i opremu stavljenu u upotrebu tokom perioda, primjenom proporcionalnog metoda.

Obračun amortizacije građevinskih objekata, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje u trenutku kada sredstva postanu raspoloživa za korišćenje odnosno nalaze se na lokaciji i u stanju neophodnom za korišćenje na način utvrđen od strane rukovodstva.

Amortizacija prestaje da se obračunava na dan kada se sredstva klasifikuju kao raspoloživa za prodaju, ili na dan kada se sredstva isknjiže, zavisno od toga koji je od ta dva dana raniji.

Obračun amortizacije ne prestaje ukoliko je sredstvo neiskorišćeno ili povučeno iz aktivnog korišćenja (ali nije rashodovano niti namijenjeno prodaji), osim ukoliko je sredstvo potpuno amortizovano.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe pojedinih grupa postrojenja i opreme, koji je služio kao osnova za obračun amortizacije i osnovne godišnje stope amortizacije primjenjene tokom 2017. i 2016. godine su:

Glavne grupe nekretnina, postrojenja i opreme	Korisni vijek trajanja	Stopa amortizacije (%)
Oprema vodoprivrede i elektroprivrede	8,0–12,0	8,33–12,50
Oprema za vršenje osnovne djelatnosti	7,0–15,0	6,70–14,30
Oprema za ugostiteljstvo	5,0–10,0	10,00–20,00
Oprema za saobraćaj i veze	7,0–15,0	6,70–14,30
Oprema za uređenje i održavanje	3,0–8,0	12,50–33,30
Specijalni i univerzalni alati	5,0–8,0	12,50–20,00
Automobili	6,45–7,0	14,30–15,50

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“, br. 65/01, 12/02, 80/04, „Sl. list CG“ br. 40/08, br. 86/09, br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13 i br. 55/16) metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala postrojenja i opremu primjenom regresivnog metoda za cijelu godinu, bez obzira na datum aktivacije.

3.8. Obezvrjeđenje imovine

Na svaki datum iskaza o finansijskoj poziciji Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknativi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjnjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknativi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknativi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada. Nadoknativa vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjeni nadoknativi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investiciona nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2017. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.8. Obezvrjeđenje imovine (nastavak)**

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usled umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usled revalorizacije.

3.9. Zalihe

Zalihe se mjere po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, odnosno neto ostvarivoj vrijednosti ako je ona niža. Nabavna vrijednost obuhvata kupovnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze koji se ne refundiraju, transportne, manipulativne i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju zaliha, umanjenu za trgovačke popuste, rabate i druge slične stavke.

Obračun izlaza (utroška) zaliha materijala priznaje se po metodi prosječne ponderisane cijene.

Alat i sitan inventar otpisuju se jednokratno prilikom stavljanja u upotrebu.

Vrijednost proizvodnje u toku i gotovih proizvoda uključuje sve direktne troškove proizvodnje kao i odgovarajući dio opštih troškova pogonske režije.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se obezvrjeđenje zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto ostvarivu vrijednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

3.10. Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja.

Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja cijene amortizacije finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive (uključujući sve plaćene ili primljene naknade koja čini sastavni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije ili ostale premije ili popuste) tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi su umanjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu, ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

U iskazu o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni Društva, novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno mjere po nominalnoj vrijednosti, koja predstavlja vrijednost primljene naknade, odnosno očekivanog odliva ekonomskih koristi potrebnog za izmirenje obaveze, umanjenoj za sve troškove transakcija. Finansijske obaveze se naknadno odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, pri čemu se rashod od kamata priznaje kao efektivni prinos.

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskih obaveza i alokacije rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih obaveza.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo isknjižava finansijske obaveze, kada i samo kada su obaveze Društva izmirene, otpisane ili istekle.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze. Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj procjeni rukovodstva Društva u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire. Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim iskazima. Potencijalne obaveze se objelodanjuju u napomenama uz finansijske iskaze, osim ako je vjerovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Društvo ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim iskazima. Potencijalna sredstva se objelodanjuju u napomenama uz finansijske iskaze, ukoliko je priliv ekonomskih koristi vjerovatan.

3.12. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u priloženim finansijskim iskazima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Fer vrijednost zemljišta i građevinskih objekata je određena od strane sertifikovanih procjenitelja u prethodnim godinama. Po hijerarhiji fer vrijednosti, zemljište je svrstano u nivo 2, a građevinski objekti u nivo 3.

4. KOREKCIJA FINANSIJSKIH ISKAZA UPOREDNIH PERIODA

Rukovodstvo Društva je identifikovalo greške koje se odnose na uporedne finansijske iskaze sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine i za godinu završenu na taj dan i izvršilo korekcije finansijskih iskaza za 2016. godinu.

Rukovodstvo Društva je izvršilo reklasifikacije bilansnih pozicija prikazanih u nastavku kako bi zadovoljilo formu finansijskih iskaza propisanu od strane nadležnih organa u zemlji. Izvršene reklasifikacije sa odnose na sledeće:

- Društvo nije donosilo relevantne odluke o pokriću gubitka iz neraspoređene dobiti u prethodnim periodima pa je izvršena reklasifikacija sa pozicije „Gubitak“ na poziciju „Neraspoređena dobit“;
- Odložene poreske obaveze su reklasifikovane sa pozicije „Dugoročna rezervisanja“ na poziciju „Odložene poreske obaveze“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

4. KOREKCIJA FINANSIJSKIH ISKAZA UPOREDNIH PERIODA (nastavak)

Efekti korekcija u Iskazu o finansijskoj poziciji Društva na dan 31. decembra 2016. godine prikazani su u narednoj tabeli:

<i>Red. broj propisanog obrasca</i>	Kategorija / Pozicija	31. decembar 2016. godine	Korekcije	31. decembar 2016. godine
		<i>Prethodno iskazano</i>		<i>Korigovano</i>
	AKTIVA			
B	STALNA IMOVINA	16.164.271	-	16.164.271
II	Nematerijalna ulaganja	17.082	-	17.082
III	Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva	16.132.373	-	16.132.373
1	Nekretnine postrojenja i oprema	16.132.373	-	16.132.373
IV	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	14.816	-	14.816
3	Ostali dugoročni finansijski plasmani	14.816	-	14.816
E	OBRTNA SREDSTVA	6.655.436	-	6.655.436
I	Zalihe	2.615.600	-	2.615.600
II	Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	4.039.836	-	4.039.836
1	Potraživanja	2.575.111	-	2.575.111
2	Potraživanja za više plaćen porez na dobit	304	-	304
3	Kratkoročni finansijski plasmani	4.659	-	4.659
4	Gotovinski ekvivalenti i gotovina	1.156.953	-	1.156.953
5	Porez na dodatu vrijednost i AVR	302.809	-	302.809
F	UKUPNA AKTIVA	22.819.707	-	22.819.707
	PASIVA			
A	KAPITAL	16.596.963	-	16.596.963
I	Osnovni kapital	26.535.106	-	26.535.106
IV	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	6.203.425	-	6.203.425
VI	Neraspoređeni dobitak	-	2.515.294	2.515.294
VII	Gubitak	(16.141.568)	(2.515.294)	(18.656.862)
B	DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	343.795	(298.523)	45.272
I	Dugoročna rezervisanja	341.836	(298.523)	43.313
II	Dugoročne obaveze	1.959	-	1.959
2	Ostale dugoročne obaveze	1.959	-	1.959
C	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	359.854	298.523	658.377
D	KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	5.519.095	-	5.519.095
I	KRATKOROČNE OBAVEZE	5.519.095	-	5.519.095
1	Kratkoročne finansijske obaveze	3.313.700	-	3.313.700
3	Obaveze iz poslovanja	1.885.354	-	1.885.354
4	Ostale kratkoročne obaveze i PVR	320.041	-	320.041
E	UKUPNA PASIVA	22.819.707	-	22.819.707

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

5. PRIHODI OD PRODAJE

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Prihodi od prodaje usluga:		
- Povezanim pravnim licima u inostranstvu (napomena 27)	500	6.194
	<u>500</u>	<u>6.194</u>
Prihodi od prodaje robe:		
- povezanim pravnim licima u inostranstvu (napomena 27)	10.028.590	9.759.855
- pravnim licima u zemlji	533	1.594
- ostalim pravnim licima u inostranstvu	86.663	108.634
	<u>10.115.786</u>	<u>9.870.083</u>
	<u>10.116.286</u>	<u>9.876.277</u>

Struktura prodaje gotovih proizvoda i usluga svakog geografskog segmenta prikazana je u pregledu koji slijedi:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Japan	973.376	2.225.505
Velika Britanija	9.055.714	7.461.363
Crna Gora	533	1.594
Ostalo	86.663	187.815
	<u>10.116.286</u>	<u>9.876.277</u>

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Prihodi po osnovu sopstvene izrade alata, sitnog inventara i opreme	52.469	65.040
Prihod od zakupa nekretnine	11.425	11.425
Prihodi od refundacije	34.766	39.649
Prihodi od povrata ambalaža	2.810	3.333
Ostali poslovni prihodi	31.130	85.162
	<u>132.600</u>	<u>204.609</u>

7. TROŠKOVI MATERIJALA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Troškovi sirovina i materijala za izradu	3.731.400	3.643.750
Troškovi reznih alata	206.516	207.540
Troškovi goriva i električne energije	247.355	259.349
Troškovi rezervnih djelova	118.314	156.106
Otpis alata i sitnog inventara u upotrebi	294.102	478.115
Troškovi materijala za pakovanje	332.080	309.785
Troškovi kancelarijskog materijala	7.192	7.771
Troškovi ostalog materijala	104.374	74.645
	<u>5.041.333</u>	<u>5.137.061</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

8. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Troškovi neto zarada	1.643.312	1.736.660
Troškovi poreza na lična primanja	261.242	276.224
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	582.103	620.056
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	316.148	336.416
Troškovi ishrane radnicima	91.838	80.201
Troškovi naknada za povremene poslove – ugovori o djelu	1.469	11.914
Troškovi naknada za prevoz i dnevnice na službenim putovanjima	16.379	8.359
Troškovi pomoći radnicima	6.355	4.667
Troškovi otpremnina	199.764	75.245
Ostali lični rashodi	1.485	1.471
	<u>3.120.095</u>	<u>3.151.213</u>

9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Troškovi amortizacije		
- materijalne imovine (napomena 17)	909.422	879.240
- nematerijalne imovine	4.291	4.789
	<u>913.713</u>	<u>884.029</u>
Troškovi rezervisanja		
- za beneficije zaposlenih (napomena 23)	2.994	3.867
	<u>2.994</u>	<u>3.867</u>
	<u>916.707</u>	<u>887.896</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Troškovi tekućeg održavanja kompjutera	2.908	2.267
Troškovi tekućeg održavanja sredstava rada	31.204	16.858
Troškovi investicionog održavanja	23.184	959
Troškovi transportnih usluga gotove robe	178.160	138.056
Troškovi transporta materijala	782	5.245
Troškovi PTT	8.475	12.116
Troškovi reprezentacije	6.084	7.135
Troškovi osiguranja	41.579	42.872
Troškovi posrednika – izvoz	6.983	17.899
Troškovi intelektualnih usluga	62.231	95.100
Troškovi platnog prometa	35.964	35.442
Troškovi obezbjeđenja imovine i lica	31.820	32.301
Doprinosi za rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom	14.569	16.962
Royalty troškovi	303.474	296.102
Troškovi usluga eksterne proizvodnje	74.179	85.973
Troškovi kvaliteta gotove robe – reklamacija	27.023	11.507
Troškovi carina i provizija – izvoz	57.256	45.351
Troškovi carina i provizija – uvoz	11.718	19.928
Troškovi poreza na imovinu	51.116	51.798
Troškovi zaštite na radu	5.614	98.290
Izdaci za menadžment doprinose	29.499	35.518
Ostali poslovni rashodi	60.199	67.462
	<u>1.064.021</u>	<u>1.135.141</u>

11. FINANSIJSKI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Prihodi od kamata	1.595	2.518
Pozitivne kursne razlike	55.102	67.989
	<u>56.697</u>	<u>70.507</u>

12. FINANSIJSKI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Rashodi kamata iz dužničko povjerilačkih odnosa		
- povezana pravna lica (napomena 27)	-	2.079
- ostali komitenti	-	536
	-	<u>2.615</u>
Rashodi kamata po osnovu kredita	19.662	22.843
Negativne kursne razlike	24.981	54.316
	<u>44.643</u>	<u>79.774</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

13. OSTALI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Dobici od prodaje opreme i nekretnina	12.716	2.800
Dobici od prodaje ostalog materijala, inventara, rezervnih djelova	36.220	2.312
Prihodi od ukidanja rezervisanja za otpremnine (napomena 23)	13.051	-
Prihodi od prodaje otpada	14.220	6.571
Viškovi	25.144	7.694
Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	26.746	19.804
Prihodi od usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana (napomena 19)	600	31.452
Otpis obaveza	-	14
	<u>128.697</u>	<u>70.647</u>

14. OSTALI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje opreme	32.410	801
Gubici od prodaje ostalog materijala, inventara i rezervnih djelova	2.135	4.673
Manjak	8.067	4.242
Rashodovanje zaliha materijala i robe	1.437	15.622
Obezvrjeđenje zaliha materijala, robe i gotovih proizvoda	-	282.065
Troškovi direktnog otpisa potraživanja	235	25
Troškovi zaštite na radu	10.318	15.334
Rashodi iz ranijih perioda	7.995	31.883
Ostali rashodi	1.317	-
	<u>63.914</u>	<u>354.645</u>

15. ZARADA PO AKCIJI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Gubitak iz redovnog poslovanja	(8.379)	(529.810)
Ponderisani prosječni broj akcija	13.355.306	13.355.306
Gubitak po akciji	<u>(0,00063)</u>	<u>(0,03967)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

16. POREZ NA DOBITAK

a) Porez na dobitak

	31. decembra 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembra 2016.
Odloženi poreski rashod	(9.646)	(22.568)
	<u>(9.646)</u>	<u>(22.568)</u>

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisne poreske stope

Usaglašavanje poreza na dobit po finansijskim iskazima i poreza na dobitak po poreskom bilansu za 2017. godinu prikazano je u sledećem pregledu:

	31. decembra 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembra 2016.
Dobit u bilansu uspjeha prije oporezivanja	1.267	(507.242)
Poreska stopa 9%	114	(45.652)
Poreski efekat rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	8.666	(19.191)
Poreski efekat odloženog poreza	9.646	22.568
Nepriznati poreski krediti na ime prenosa gubitka tekućeg perioda	(8.780)	64.843
	<u>9.646</u>	<u>22.568</u>

Poreska stopa korišćena za obračun poreza na dobitak za 2017. godinu iznosi 9% i primjenjuje se na oporezivu dobit pravnih lica u Crnoj Gori, a po osnovu Zakona o porezu na dobit.

c) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze odnose se na privremene razlike između osnovice po kojoj se nematerijalna ulaganja, nekretnine i oprema priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim iskazima Društva.

(Iznosi u EUR)	Stanje na dan 1. januar	Povećanja/ (smanjenja) preko iskaza u ukupnom rezultatu	Stanje na dan 31. decembar
2016.:			
Odložene poreske obaveze koje se odnose na			
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima, nekretninama i opremi	(635.809)	(22.568)	(658.377)
Stanje, 31. decembra 2016. godine	<u>(635.809)</u>	<u>(22.568)</u>	<u>(658.377)</u>
2017.:			
Odložene poreske obaveze koje se odnose na			
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima, nekretninama i opremi	(658.377)	(9.646)	(668.023)
Stanje, 31. decembra 2017. godine	<u>(658.377)</u>	<u>(9.646)</u>	<u>(668.023)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine
17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

(Iznos u EUR)

	<u>Zemljište</u>	<u>Građevinski objekti</u>	<u>Oprema, alat i sitan inventar</u>	<u>Investicije u toku</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna / procijenjena vrijednost					
Stanje, 1. januara 2016. godine	5.325.000	5.872.544	11.466.382	146.069	22.809.995
Povećanje	-	-	-	152.785	152.785
Prenos sa investicija	-	-	290.908	(290.908)	-
Rashod	-	-	(21.041)	-	(21.041)
Stanje, 31. decembra 2016. godine	<u>5.325.000</u>	<u>5.872.544</u>	<u>11.736.249</u>	<u>7.946</u>	<u>22.941.739</u>
Nabavna / procijenjena vrijednost					
Stanje, 1. januara 2017. godine	5.325.000	5.872.544	11.736.249	7.946	22.941.739
Povećanje	-	-	-	811.222	811.222
Prenos sa investicija	-	-	291.100	(291.100)	-
Rashod	-	-	(87.361)	-	(87.361)
Prodaja	-	-	(14.854)	-	(14.854)
Stanje, 31. decembra 2017. godine	<u>5.325.000</u>	<u>5.872.544</u>	<u>11.925.134</u>	<u>528.068</u>	<u>23.650.746</u>
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2016. godine	-	301.088	5.649.404	-	5.950.492
Amortizacija (napomena 9)	-	150.544	728.696	-	879.240
Rashod	-	-	(20.366)	-	(20.366)
Stanje, 31. decembra 2016. godine	-	<u>451.632</u>	<u>6.357.734</u>	-	<u>6.809.366</u>
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2017. godine	-	451.632	6.357.734	-	6.809.366
Amortizacija (napomena 9)	-	150.544	758.878	-	909.422
Rashod	-	-	(63.819)	-	(63.819)
Prodaja	-	-	(14.430)	-	(14.430)
Stanje, 31. decembra 2017. godine	-	<u>602.176</u>	<u>7.038.363</u>	-	<u>7.640.539</u>
Sadašnja vrijednost					
31. decembra 2017. godine	<u>5.325.000</u>	<u>5.270.368</u>	<u>4.886.771</u>	<u>528.068</u>	<u>16.010.207</u>
31. decembra 2016. godine	<u>5.325.000</u>	<u>5.420.912</u>	<u>5.378.515</u>	<u>7.946</u>	<u>16.132.373</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine
18. ZALIHE

	31. decembar 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2016.
Materijal	1.065.182	924.006
Rezervni djelovi	450.132	442.999
Gorivo i mazivo	17.588	13.426
Alat i inventar, auto gume i ambalaža u upotrebi	336.296	378.157
	<u>1.869.198</u>	<u>1.758.588</u>
Gotovi proizvodi:		
- kuglični i drugi ležajevi	430.373	639.428
Nedovršena proizvodnja u toku:		
- kuglični ležajevi	329.556	302.802
Materijal na putu	624.839	635.005
	<u>3.253.966</u>	<u>3.335.823</u>
Ispravka vrijednosti:		
- zaliha materijala	(627.639)	(642.283)
- gotovih proizvoda	(82.291)	(94.393)
	<u>(709.930)</u>	<u>(736.676)</u>
Dati avansi	19.089	16.453
	<u>2.563.125</u>	<u>2.615.600</u>

19. POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2016.
Potraživanja po osnovu prodaje:		
- povezana pravna lica (napomena 27)	2.584.142	2.512.024
- kupci u zemlji	8.494	9.084
- u inostranstvu	24.917	45.161
	<u>2.617.553</u>	<u>2.566.269</u>
Ostala potraživanja:		
- od zaposlenih	11.994	11.999
- ostali	33.268	22.795
	<u>2.662.815</u>	<u>2.601.063</u>
Minus ispravka vrijednosti:		
- potraživanja od kupaca	(25.352)	(25.952)
	<u>2.637.463</u>	<u>2.575.111</u>

Kretanja na ispravci vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa u toku 2017. i 2016. godine prikazana su u sledećem pregledu:

	31. decembar 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2016.
Stanje na početku godine	25.952	57.404
Naplata u toku godine (napomena 13)	(600)	(31.452)
	<u>25.352</u>	<u>25.952</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

20. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	31. decembar 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2016.
Blagajna	82	132
Žiro računi	509.798	263.179
Devizni računi	1.474.716	893.642
	<u>1.984.596</u>	<u>1.156.953</u>

21. POREZ NA DODATU VRIJEDNOST I AVR

	31. decembar 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2016.
Akontativni porez na dodatu vrijednost	340.358	298.782
Unaprijed plaćeni troškovi osiguranja	1.720	1.929
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	3.157	2.098
	<u>345.235</u>	<u>302.809</u>

22. OSNOVNI KAPITAL

	Broj akcija	% učešća	31. decembar 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2016.
<i>Akcije nominalne vrijednosti</i>				
EUR 13,0564				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	599.359	91,97%	7.825.471	7.816.084
Fizička lica	50.394	7,73%	657.964	667.351
Ostala pravna lica	1.946	0,30%	25.407	25.407
	<u>651.699</u>	<u>100,00%</u>	<u>8.508.842</u>	<u>8.508.842</u>
 <i>Akcije nominalne vrijednosti</i>				
EUR 3,1737				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	<u>2.448.662</u>	<u>100,00%</u>	<u>7.771.319</u>	<u>7.771.319</u>
 <i>Akcije nominalne vrijednosti</i>				
EUR 1,0000				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	<u>10.254.945</u>	<u>100,00%</u>	<u>10.254.945</u>	<u>10.254.945</u>
			<u>26.535.106</u>	<u>26.535.106</u>

Ukupna vrijednost upisanog akcijskog kapitala Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine iznosi EUR 26.535.106. Akcijski kapital u vlasništvu Daido Metal Co, Ltd, Nagoja Japan, čini 599.359 običnih akcija čija nominalna vrijednost iznosi EUR 13,0564; 2.448.662 običnih akcija čija nominalna vrijednost iznosi EUR 3,1737 kao i 10.254.945 običnih akcija čija nominalna vrijednost iznosi EUR 1,0000.

Akcije Društva se ne kotiraju na drugim javnim berzama, izuzev na berzi u Crnoj Gori, na kojoj se obavlja ograničen promet. Tržišna vrijednost jedne akcije na dan 31. decembra 2017. godine iznosi EUR 3,10 (31. decembra 2016. godine: EUR 4,00).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

23. DUGOROČNA REZERVISANJA

Rezervisanja za naknade zaposlenima sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu EUR 31.355 (31. decembra 2016. godine u iznosu EUR 43.313) izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova.

Tehničke osnove korišćene za obračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata uključuju primjenu:

- a) komutativnih brojeva, izrađenih na osnovu izračunate vjerovatnoće doživljenja stanovništva Crne Gore iz poslednjeg popisa stanovništva i
- b) godišnje kamatne stope od 8% za diskontovanje očekivanih budućih isplata zaposlenima.

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Dugoročna rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- za otpremnine	21.506	34.557
- za jubilarne nagrade	9.849	8.756
	<u>31.355</u>	<u>43.313</u>

Kretanje na rezervisanjima za beneficije zaposlenih u toku 2017. i 2016. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Stanje na početku godine	43.313	40.846
Rezervisano u toku godine (napomena 9)	2.994	3.867
Isplate u toku godine	(1.901)	(1.400)
Ukinute rezervacije (napomena 13)	<u>(13.051)</u>	<u>-</u>
Stanje na kraju godine	<u>31.355</u>	<u>43.313</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

24. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	(Iznosi u EUR)	
	<u>31. decembar 2017.</u>	<u>31. decembar 2016.</u>
<i>Kratkoročni krediti</i>		
Bank of Tokyo - Mitsubishi UFJ (Holland) N.V. Vienna Branch	2.000.000	1.310.000
Mizuho bank, Japan	<u>2.000.000</u>	<u>2.000.000</u>
	4.000.000	3.310.000
<i>Tekuća dospjeća:</i>		
- dugoročnih obaveza po osnovu lizinga	<u>1.959</u>	<u>3.700</u>
	<u>4.001.959</u>	<u>3.313.700</u>

25. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	(Iznosi u EUR)	
	<u>31. decembar 2017.</u>	<u>31. decembar 2016.</u>
Obaveze prema dobavljačima:		
- povezanim pravnim licima (napomena 27)	969.378	874.750
- dobavljači u zemlji	85.078	50.272
- dobavljači u inostranstvu	<u>919.483</u>	<u>935.670</u>
	1.973.939	1.860.692
Obaveze po osnovu primljenih avansa	<u>-</u>	<u>24.662</u>
	<u>1.973.939</u>	<u>1.885.354</u>

26. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

	(Iznosi u EUR)	
	<u>31. decembar 2017.</u>	<u>31. decembar 2016.</u>
Obaveze za zarade i naknade zarada	224.958	245.224
Obračunati troškovi budućeg perioda	75.410	71.256
Razgraničene obaveze za PDV	-	1.878
Ostale obaveze	<u>63</u>	<u>1.683</u>
	<u>300.431</u>	<u>320.041</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

27. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

	31. decembar 2017.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2016.
i) Potraživanja i dati avansi		
(napomena 19)		
Daido Metal Co. Ltd. Nagoja, Japan	37.635	410.425
Daido Metal Czech S.R.O. Češka Republika	-	15.840
Daido Metal Mexico S.A.de, Meksiko	7.636	74
Daido Industrial Bearing Europe, Velika Britanija	26.883	707
Daido Plain Bearings Co. Ltd.	5.295	-
Daido Metal Europe Limited, Velika Britanija	<u>2.506.693</u>	<u>2.084.978</u>
	<u>2.584.142</u>	<u>2.512.024</u>
ii) Obaveze		
(napomena 25)		
Daido Metal Co. Ltd. Nagoja, Japan	840.757	874.617
Daido Metal Czech S.R.O. Češka Republika	128.481	-
Daido Metal Europe Limited, Velika Britanija	<u>140</u>	<u>133</u>
	<u>969.378</u>	<u>874.750</u>
iii) Prihodi		
(napomena 5)		
Daido Metal Co. Ltd. Nagoja, Japan	973.376	2.225.504
Daido Industrial Bearing Europe Velika Britanija	33.843	42.174
Dyna Metal Co, Ltd.	-	79.888
Daido Metal Europe Limited, Velika Britanija	<u>9.021.871</u>	<u>7.418.483</u>
	<u>10.029.090</u>	<u>9.766.049</u>
vi) Rashodi		
Rashodi kamata (napomena 12)		
Daido Metal Co. Ltd. Nagoja, Japan	-	2.079
	<u>-</u>	<u>2.079</u>
Više rukovodstvo Društva		
Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja	<u>184.565</u>	<u>171.690</u>
	<u>184.565</u>	<u>171.690</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2017. godine

28. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na zarade, zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zatezних kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Sl. list RCG”, br. 65/01, 80/04, 29/05, „Sl. list CG”, br. 20/11, 28/12, 8/15 i 47/17), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Crnoj Gori bude značajniji od poreskog rizika u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

29. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembar 2017. protiv Društva se vode četiri sudska postupka, od kojih su od posebnog finansijskog značaja dva postupka, pokrenuta od strane bivših zaposlenih – finansijskog menadžera i tehničkog direktora. Ukupna vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine iznosi EUR 294.904, od čega se na tužbu od bivših zaposlenih zbog naknade materijalne i nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti odnosi EUR 205.000, na isplatu otpremnina EUR 87.104, a na poništavanje rješenja o prestanku radnog odnosa sa jednim zaposlenim EUR 2.800.

Na osnovu dosadašnjeg toka sudskog spora, rukovodstvo smatra da neće nastati dodatne obaveze za Društvo po ovom osnovu i zbog toga nije izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proizaći po okončanju sudskog spora.

30. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija iskaza o finansijskoj poziciji u EUR na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine bili su sljedeći:

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar	31. decembar
	2017.	2016.
USD	0,8338	0,9487
JPY	0,0074	0,0081
RSD	0,0084	0,0081

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

U Društvu je došlo do promjene na ključnom rukovodećem mjestu nakon što je četvorogodišnji mandat prethodnog izvršnog direktora, gospodina Yasushi Shibuya, istekao.

Dana 4. maja 2018. godine Društvo je započelo proceduru izmjene izvršnog direktora u Centralnom registru privrednih subjekata Crne Gore („CRPS”). Dana 7. maja 2018. godine CRPS je izdao Rješenje kojim se potvrđuje registracija promjene podataka. Dana 16. maja 2018. godine, procedura dobijanja radne dozvole za novog izvršnog direktora Društva, gospodina Nagi Yasonobu, je završena.

Nije bilo korektivnih događaja niti drugih događaja koji bi zahtijevali objelodanjivanje.

DAIDO METAL KOTOR AD
Broj JSS
Kotor, 03 07 18 god.

DAIDO METAL KOTOR AD
Industrijska zona bb KOTOR

Page | 1

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Sadržaj:

1.	KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE	3
2.	ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	5
3.	MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	18
4.	PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ	20
5.	PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	22
6.	INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA ODNOSNO UDJELA.....	23
7.	POSTOJANJE POSLOVNIH JEDINICA.....	24
8.	Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, fin. stanja i dobiti ili gubitka.....	24
9.	CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM	25
10.	INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA.....	25
10.	INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA.....	26
11.	CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	27

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

- Opšte informacije o preduzecu-istorijat i razvoj kompanije
- Osnovna/pretezna i pomocne djelatnosti poslovanja
- Osnovni proizvodi i usluge koje preduzece nudi
- Organizaciona struktura
- Vlasnistvo i struktura kapitala
- Poslovno okruzenje, kretanje cijena, kursa, BDP-a, promjene zakonske regulative
- Polozaj na trzistu (maticno preduzece, region, analiza ponude i traznje)
- Cilj
- Misija
- Vizija

Daido Metal Kotor AD, osnovan je 26.11.1955. godine kao "Preduzeće za izradu mašinskih djelova", a sledeće godine mijenja naziv u Društveno preduzeće "Industrija ležaja" Kotor. Preduzeće je transformisano u dioničarsko društvo i upisano je u sudski registar Privrednog suda u Podgorici 29.12.1995. godine pod brojem Fi 2432/95. "Industrija ležaja" je registrovana 14.09.2001. godine kao Akcionarsko društvo pod brojem Fi 2070/01.

Nad Društvom je sproveden stečajni postupak u Privrednom sudu u Podgorici rješenjem St br. 1014/01. Postupak je obustavljen odobravanjem Prinudnog poravnanja 19.12.2001. godine.

Nakon prodaje paketa akcija Fonda za zapošljavanje, Fonda PIO i Vlade RCG, kao i izvršene dokapitalizacije, većinski vlasnik postaje Daido metal Company LTD- Nagoja, Japan i od 11.02.2002. godine posluje pod nazivom Daido Metal Kotor AD.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Daido Metal Kotor AD je upisan 09.08.2002. godine u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 4-0001136/001.

Sjedište Društva je u Kotoru, Industrijska zona bb.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja ležajeva, zupčanika, zupčastih prenosnika i pogonskih mehanizama. Pored ove djelatnosti Daido Metal Kotor AD registrovano je i za: livenje metala, proizvodnju djelova, prodaju i opravku motornih vozila, trgovinu na veliko i malo kao i poslovima spoljnotrgovinskog prometa.

Organizacione i kadrovske promjene obilježile su 2017 godinu.

Odlukom BOD od 02.10.2017., nova sistematizacija je stupila na snagu u Oktobru 2017. Nova organizaciona sema je donijela sledece promjene:

-Sektor Finalne kontrole i Pakovanja i Sektor Logistike su objedinjeni u jedan sektor pod nazivom Sektor Kontrole i Logistike

-Sektor Ljudskih resursa i sektor Finansije i Racunovodstvo su objedinjeni u Sektor Administacija

Broj zaposlenih u okviru sektora je smanjen, a rukovodece pozicije Menadzera Sektora pokriva Top Menadzment: Menadzer Fabrike, Menadzer Kontrole i Logistike i Menadzer Administracije.

U periodu od godinu dana broj zaposlenih u DMK se smanjio **sa 169** (decembar 2016 godine) **na 156 radnika** (decembar 2017 godine).

Zaposleni su novi radnici u Proizvodnji, Proizvodnom Inzenjeringu, Finansijama i Finalnoj kontroli.

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE (nastavak)

Kapital

Ukupni upisani kapital Daido Metal Kotor AD iznosi **26.535.106 EUR**-a, odnosno 599.359 akcija čija nominalna vrijednost iznosi 13,0564 EUR-a po akciji, 2.448.662 običnih akcija nominalne vrijednosti od 3,1737 EUR-a po akciji, 5.051.200 EUR-a običnih akcija nominalne vrijednosti 1.00EUR-a. U 2012 god.bila je nova emisija akcija .Vrijednost akcije je 1 € a količina 5.203.745.

Promjene na kapitalu prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu i rezervama.

Prema izvodu iz CDA došlo je do promjene u strukturi kapitala shodno transakcijama na tržištu kapitala.

Vlasnička struktura kapitala na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je sledećom tabelom:

Vlasnici akcija kapitala	Stanje jedinstvenog spiska akcionara		
	Vrijednost EUR	Broj akcija	% učešća U količini
<i>"Daido Metal Co", Ltd – Nagoja:</i>			
- akcije nominalne vrijednosti 13,0564 EUR-a	7.825.471	599.359	
- akcije nominalne vrijednosti 3,1737 EUR-a	7.771.319	2.448.662	
- akcije nominalne vrijednosti 1,00 EUR-a	5.051.200	5.051.200	
- akcije nominalne vrijednosti 1,00 EUR-a	5.203.745	5.203.745	
Ukupno Daido Metal Co Ltd -Nagoja	25.851.735	13.302.966	99,61
Fizička lica	657.964	50.394	
IMR –BGD	25.407	1.946	
Ukupno ostali	683.371	52.340	0,39
Ukupno:	26.535.106	13.355.306	100,00

Nepokriveni gubitak predstavlja ispravku vrijednosti kapitala.

Okruženje.

Prosječna bruto zarada u Decembru 2017 godine iznosila je 768 eura a prosječna neto zarada iznosila je 512 eura , što je za 0,2% više u odnosu na prethodni mjesec, a u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine prosječna zarada je viša za 1,8%. Procenat inflacije u prosjeku za 2017 godinu iznosio je 2,4%, a procenat inflacije u Decembru 2017 -0,2%. Od 01. januara 2018 godine, cijena struje je povećana za 2,7%. Od 01. januara 2018 godine, PDV u Crnoj Gori je povećan sa 19% na 21%. U 2017 godini, prihodi od poreza iznosili su 969 miliona eura, što je 34 miliona više u odnosu na 2016. godinu. U 2017 godini javni prihodi su iznosili 900 miliona eura od turizma, a u 2018 godini prema prognozyama nacionalne turističke organizacije očekuje se prihod od 1 milijarde eura. Godisnji rast bruto proizvoda Crne Gore u 2018 godini , prema procjeni Svjetske banke iznosiće 2,8-3%, za 2019 i 2020 godinu 2,5% odnosno 2,1%.

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE (nastavak)

Fundamentalna Politika za 2018. godinu ciljevi, vizija, misija

1. Prodaja 8.884.000 EUR (AV.741.000 EUR/Month)
2. Proizvodnja 26.714.000 pcs/Year (Av.2.226.000 pcs/month)
3. Poslovni rezultat Ostvariti pozitivan rezultat (Budget ▲258KEUR/Year)
【DMK 2018 Politika kvaliteta】
4. Kontinuirano sprovođenje poboljšanja "Garancije kvaliteta na linijama"
5. Broj reklamacija kupaca "Nula"
6. 50% smanjenje količine skarta, u poređenju sa 2017 Cilj = manje od 10.000 ppm (vrijednost) and 13.000 ppm (kom)
7. Povećati produktivnost dobrih komada : 10% u poređenju sa 2017
8. Povećati nivo zadovoljstva Kupaca
 - 8.1. Unapređenje OTD
 - 8.2. Kompletan process pripreme isporuke – 3 dana prije ukrcaja robe
 - 8.3. Završetak tranzicije na nove standard (ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 & IATF 16949:2016)
9. Profit & Cost Improvement
 - a) Proizvodnju upornih prstenova započeti u DMK AD već od Juna što će uticati na smanjenje cijene koštanja za 20%
 - b) Instalirati Down Cut Presu I Slitting masinu do kraja Avgusta/ 5% smanjenje troška osnovnog materijala
 - c) Smanjiti trošak loseg kvaliteta na način što će se smanjiti broj žutih kartona (neusaglaseni proizvodi)
 - d) Smanjiti broj sati prekovremenog rada za 20% (izrada mjesečnog plana prekovremenih u Proizvodnji i Finalnoj kontroli).
10. "Nula" povreda na radu
11. Obuke
 - 11.1. Kontrola obuka , Realizacija obuka 100%
 - 11.2. Organizovati obuke u sestrinskim kompanijama
12. ISO 14001
 - 12.1. Ušteda resursa (voda, loz ulje , struja)..cilj 5% smanjenje u odnosu na 2017
 - 12.2. Smanjenje industrijskog otpada 5% u odnosu na 2017

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

- Najznačajnije pozicije bilansa stanja
- Najznačajnije pozicije bilansa uspjeha
- Osnovni nefinansijski pokazatelji (proizvedene količine, broj aktivnih kupaca, broj izvršenih usluga)
- Racio analiza
- Analiza potraživanja po strukturi, po starosti, po naplativosti
- Analiza obaveza
- Skupština, Upravni odbor, Nadzorni odbor (predviđen novim zakonom o privrednim društvima), Revizorski odbor

Pregled prihoda od prodaje proizvoda i usluga, i ostalih poslovnih prihoda, dati su u sledećim tabelama:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od prodatih proizvoda matičnim i zavis.pred	10.028.590	9.759.855
Prihodi od prodatih proizvoda na ino tržištu	86.663	108.633
Prihodi od usluga na ino tržištu	500	6.195
Prihodi od prodatih proizvoda na domaćem tržištu	533	1.594
	<u>10.116.286</u>	<u>9.876.277</u>

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Ostale poslovne prihode čine:

	2017.	2016.
Prihodi od refundacije za bolovanje	34.766	39.649
Prihodi po osnovu izrade alata I rez.djel.	52.469	65.040
Prihodi od zakupnina	11.425	11.425
Prihodi od povrata ambalaze	2.810	3.333
Ostalo	31.130	85.162
	132.600	204.609

Ostale prihode čine:

	2017.	2016.
Prihodi od prodaje osnovnih sredstava	12.716	2.800
Prihodi od prodatih materijala	1.815	2.312
Prihodi od prodaje alata	34.405	-
Prihodi od prodaje otpada	14.220	6.571
Viškovi	25.144	7.694
Ostali prihodi iz finansiranja i usklađivanje zaliha	26.746	-
Otpis obaveza	-	19.804
Prihodi iz ranijih godina	-	14
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	13.051	-
	128.697	70.647

Pregled troškova sirovina i materijala

	2017.	2016.
Troškovi sirovina i materijala za izradu	3.731.400	3.643.750
Troškovi goriva i elektr energije	247.355	259.349
Troškovi rezervnih djelova	118.314	156.106
Otpis alata u upotrebi	285.314	472.407
Troškovi materijala za pakovanje robe	332.080	309.785
Troškovi kancelarijskog materijala	7.192	7.771
Ostali troškovi materijala	319.678	287.893
	5.041.333	5.137.061

Pregled troskova zarada i ostalih ličnih primanja

	2017.	2016.
Troškovi neto zarada	1.643.312	1.736.660
Troškovi poreza na zarade	261.242	276.224
Troškovi doprinosa	582.103	620.056
Troškovi doprinosa poslodavca	316.148	336.416
Troškovi ishrane radnicima	91.838	80.201
Troškovi naknada za PiP poslove	1.469	11.914
Troškovi pomoći radnika	6.355	4.667
Trošk. Naknada za sl. putovanja	16.379	8.359
Troškovi otpremnina	199.764	75.245
Ostali lični rashodi	1.485	1.471
Ukupno:	3.120.095	3.151.213

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Pregled ostalih poslovnih rashoda

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Troškovi transportnih usluga gotove robe	178.160	138.056
Troškovi transporta materijala	782	5.245
Troškovi PTT	8.475	12.116
Troškovi tekućeg održavanja kompjutera	2.908	2.267
Troškovi tekućeg održavanja sredstava rada	31.204	16.858
Troškovi investicionog održavanja	23.184	959
Troškovi reprezentacije	6.084	7.135
Troškova posrednika-izvoz	6.983	17.899
Troškovi osiguranja	41.579	42.872
Troškova platnog prometa	35.964	35.442
Troškova obezbjeđenja imovine i lica	31.820	32.301
Troškovi intelektualnih usluga	62.231	95.100
Doprinosi za rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom	14.569	16.962
Royalty troškovi	303.474	296.102
Troškovi usluga eksterne proizvodnje	74.179	85.973
Troškovi kvaliteta gotove robe	27.023	11.507
Troškovi carina i provizija - izvoz	57.256	45.351
Troškovi carina I provizija - uvoz	11.718	19.928
Troškovi poreza na imovinu	51.116	51.798
Troškovi zaštite na radu	5.614	98.290
Izdaci za menadžment doprinose	29.499	35.518
Ostali poslovni rashodi	60.199	67.462
Ukupno	<u>1.064.021</u>	<u>1.135.141</u>

Pregled troska amortizacije

Ukupne troškove amortizacije za 2017. godinu u iznosu od **913.713** EUR (2016. godinu u iznosu od **884.029** EUR) čini amortizacija osnovnih sredstava u iznosu od 909.422 EUR i amortizacija nematerijalnih ulaganja u iznosu od 4.291 EUR.

Troškovi rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade iznose **2.994** EUR.

Porez na dobit

Obračunati odloženi porez koji se iskazuje na konto rashoda iznosi 9.646 EUR.

Obračunati odloženi porez po osnovu privremenih razlika između osnovice po kojoj se nematerijalna ulaganja, nekretnine i oprema priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim iskazima Društva iznosi 668.023 EUR.

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Pregled potraživanja po osnovu prodaje

	2017.	2016.
Kupci matična pravna lica	2.584.142	2.512.024
Kupci u zemlji	8.494	9.084
Kupci u inostranstvu	24.917	45.161
Kumulirana ispravka vrijednosti	(25.352)	(25.952)
	2.592.201	2.540.317

Potraživanja po osnovu prodaje najvećim dijelom se odnose na:

Daido Metal Europe-LTD England	2.506.693 EUR.
Daido Metal Co.,LTD	37.635 EUR.

Pregled potraživanja od zaposlenih

Potraživanja od zaposlenih na dan 31. decembra 2017. godine iznose 11.994 EUR (2016. godine iznose 11.999 EUR) i odnose se na: tekuće dospjeće kratkoročnih pozajmica datih radnicima, dok ostala potraživanja iznose 33.268 EUR (2016: 22.795 EUR).

Novčana sredstva sačinjavaju:

	2017.	2016.
Žiro račun	509.798	263.179
Devizni račun	1.474.716	893.642
Blagajna	82	132
	1.984.596	1.156.953

Aktivna vremenska razgraničenja

	2017.	2016.
Akontacija PDV	340.358	298.782
Obračunata premija osiguranja	1.720	1.929
Aktivna vremenska razgraničenja	3.157	2.098
	345.235	302.809

Pregled zaliha

	2017.	2016.
Materijal	1.065.182	924.006
Rezervni djelovi	450.132	442.999
Gorivo i mazivo	17.588	13.426
Alat i inventar, auto gume, ambalaža	336.296	378.157
Gotovi proizvodi	430.373	639.428
Nedovršena proizvodnja u toku	329.556	302.802
Materijali na putu	624.839	635.005
Indirektna ispravka zaliha materijala	(627.639)	(642.283)
Indirektna ispravka zaliha Gotove robe	(82.291)	(94.393)
Dati avansi	19.089	16.453
	2.563.125	2.615.600

Zalihe gotovih proizvoda su iskazane u bilansu stanja po stvarnim cijenama i iznose 430.373 EUR koje su niže od prodajnih vrijednosti . Vrijednost zaliha po prodajnim cijenama iznosi 762.930 EUR Indirektna ispravka vrijednosti zaliha materijala i gotovih proizvoda u skladu sa MRS 2.

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Pregled pozicija osnovnih sredstava

(Iznos u EUR)

	<u>Zemljište</u>	<u>Građevinski objekti</u>	<u>Oprema, alat i sitan inventar</u>	<u>Investicije u toku</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna / procijenjena vrijednost					
Stanje, 1. januara 2017. godine	5.325.000	5.872.544	11.736.249	7.946	22.941.739
Povećanje	-	-	-	811.222	811.222
Prenos sa investicija	-	-	291.100	(291.100)	-
Rashod	-	-	(87.361)	-	(87.361)
Prodaja	-	-	(14.854)	-	(14.854)
Stanje, 31. decembra 2017. godine	<u>5.325.000</u>	<u>5.872.544</u>	<u>11.925.134</u>	<u>528.068</u>	<u>23.650.746</u>
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2017. godine	-	451.632	6.357.734	-	6.809.366
Amortizacija (napomena 9)	-	150.544	758.878	-	909.422
Rashod	-	-	(63.819)	-	(63.819)
Prodaja	-	-	(14.430)	-	(14.430)
Stanje, 31. decembra 2017. godine	-	<u>602.176</u>	<u>7.038.363</u>	-	<u>7.640.539</u>
Sadašnja vrijednost					
31. decembra 2017. godine	<u><u>5.325.000</u></u>	<u><u>5.270.368</u></u>	<u><u>4.886.771</u></u>	<u><u>528.068</u></u>	<u><u>16.010.207</u></u>

Dugoročni plasmani se odnose na:

	2017.	2016.
Dugoročne robne kredite date radnicima	5.762	14.816
	<u>5.762</u>	<u>14.816</u>

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Obaveze prema dobavljačima čine:

	2017.	2016.
Dobavljači u zemlji	85.078	50.272
Dobavljači povezana pravna lica	969.378	874.750
Dobavljači u inostranstvu	919.483	935.670
Primljeni avansi	-	24.662
	1.973.939	1.885.354

Obaveze prema dobavljačima najvećim djelom odnose se na:

Daido Metal Co", Ltd., Nagoja - Japan u iznosu od	840.757 EUR
Marubeni-Itochu Steel Inc.Misi	904.449 EUR

Ostale tekuće obaveze odnose se na:

	2017.	2016.
Obaveze za neto zarade	132.840	145.115
Obaveze za poreze i doprinose na zarade	92.118	94.781
Ostale obaveze	63	1.683
Ostale obračunate obaveze	75.410	76.584
Obračunati PDV	-	1.878
	300.431	320.041

Obaveze za neto zarade i poreze i doprinose na zarade odnose se na obračunate a neisplaćene zarade za decembar 2017. godine.

Kratkoročni krediti

Kratkoročni krediti iznose **4.000.000** EUR-a : "Mizuho Corporate bank", Holandija u iznosu od 2.000.000 EUR-a,shodno Ugovoru br.036685 od 25.08.2009, preuzet je od strane Mizuho Corporate Bank Njemačka po Ug br. 701608 od 22.08.2006 godine. Kratkoročni kredit The Bank of Tokyo Mitsubishi, Holandija u iznosu od 2.000.000 Eur-a. Dio dugoročnih obaveza za lizing auta koja dospijevaju do 1 god. U iznosu od 1.959 EUR.

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Transakcije sa povezanim pravnim licima

31. decembra 2017.

Potraživanja od povezanih pravnih lica

Iznosi u €

Daido Metal Europe Ltd-England	2.506.693
Daido Metal Co.Ltd Nagoya	37.635
Daido Industrial Bearings Europe	7.636
Daido Metal Czech	26.883
Daido Plain Bearings Co Ltd	5.295
Total:	2.584.142

Obaveze prema povezanim pravnim licima

Daido Metal Co", Ltd., Nagoja - Japan u iznosu od	840.757
Daido Metal Czech S.R.O.	128.481
Daido Metal Europe Limited	140
Total:	969.378

Prihodi

Daido Metal Co ltd Nagoya Japan	973.376
Daido Industrial Bearings	33.843
Daido Metal Europe Limited	9.021.871
Total:	10.029.090

Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja

184.565	
Total:	184.565

Pregled proizvedenih kolicina i ostvarene prodaje

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Proizvodnja (komadi)	24.324.505	23.373.093	26.407.781	29.240.779	27.027.875	26.152.215
Prodaja (eur)	10.055.354	9.147.632	9.992.218	11.898.639	9.876.277	10.116.286

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj radnika	154	158	184	186	171	163
Produktivnost	157.951	147.931	143.521	157.208	158.058	160.443

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Finansijski položaj akcionarskog društva, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se kao:

- Dobar,
- Prihvatljiv i
- Loš

Dobar je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža obezbjeđuje sigurnost u održavanju likvidnosti, ako je zaduženost takva da obezbjeđuje punu nezavisnost preduzeća i dobru sigurnost njegovih poverilaca, ako je solventno, ako preduzeće pri stabilnoj novčanoj jedinici iz finansijskog rezultata značajnije uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata uvećava realnu vrijednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu i dio proširene reprodukcije.

Prihvatljiv je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža omogućava održavanje likvidnosti (bez sigurnosti), ako je zaduženost takva da preduzeću obezbjeđuje relativnu nezavisnost i relativnu sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventno, ako u uslovima stabilne novčane jedinice umjereno uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu reprodukciju.

Loš je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža ne omogućava održavanje likvidnosti, ako zaduženost ne obezbjeđuje nezavisnost preduzeća i sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventnost kritična, ako pri stabilnoj novčanoj jedinici ne uvećava iz finansijskog rezultata sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata ne održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava ne može finansirati prostu reprodukciju.

POZICIJA	Redni Broj	2016.	2017.
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001		
B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002	16.164.271	16.028.760
I. GOODWILL	003		
II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	17.082	12.791
III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005	16.132.373	16.010.207
1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	16.132.373	16.010.207
2. Investicione nekretnine	007		
3. Biološka sredstva	008		
IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009	14.816	5.762
1. Učešća u kapitalu	010		
2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011		
3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012	14.816	5.762
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013		
D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014		
E. OBRTNA SREDSTVA	015	6.655.436	7.535.531

I. ZALIHE	016	2.615.600	2.563.125
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017	4.039.836	4.972.406
1. Potraživanja	018	2.575.111	2.637.463
2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019	304	304
3. Kratkoročni finansijski plasmani	020	4.659	4.808
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	1.156.953	1.984.596
5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	302.809	345.235
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023	22.819.707	23.564.291
A. KAPITAL (102 do 109)	101	16.596.963	16.588.584
I. OSNOVNI KAPITAL	102	26.535.106	26.535.106
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103		
III. REZERVE	104		
IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI	105	6.203.425	6.203.425
V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI	106		
VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107	2.515.294	2.515.294
VII. GUBITAK	108	(18.656.862)	(18.665.241)
VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109		
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110	45272	31355
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111	43.313	31.355
II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112	1.959	0
1. Dugoročni krediti	113		
2. Ostale dugoročne obaveze	114	1.959	
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115	658.377	668.023
D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116	5.519.095	6.276.329
I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117	5.519.095	6.276.329
1. Kratkoročne finansijske obaveze	118	3.313.700	4.001.959
2. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji	119		
3. Obaveze iz poslovanja	120	1.885.354	1.973.939
4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	320.041	300.431
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122		
6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123		
II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124		
E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125	22.819.707	23.564.291

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Redni broj	Pozicija	Redni Broj	2016.	2017.
I	POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201	10.097.334	10.066.586
1	Prihodi od prodaje	202	987.6277	10.116.286
2	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203		
3	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204	16.448	-
4	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205	-	(182.300)
5	Ostali poslovni prihodi	206	204.609	132.600
II	POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	10.311.311	10.142.156
1	Nabavna vrijednost prodane robe	208		
2	Troškovi materijala	209	5.137.061	5.041.333
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	3.151.213	3.120.095
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	887.896	916.707
5	Ostali poslovni rashodi	212	1.135.141	1.064.021
A	POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213	(213.977)	(75.570)
I	FINANSIJSKI PRIHODI	214	70.507	56.697
II	FINANSIJSKI RASHODI	215	79.774	44.643
B	FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216	(9.267)	12.054
I	OSTALI PRIHODI	217	70.647	128.697
II	OSTALI RASHODI	218	354.645	63.914
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219	(283.998)	64.783
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220	(507.242)	1.267
E	NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221		
F	REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222	(507.242)	12.68
G	DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223	0	0
1	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	224		
3	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridr. društava	226		
4	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka)	227		
5	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228		
H	PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229	22.568	9.646
1	Tekući porez na dobit	230		
2	Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231	22.568	9.646
I	NETO REZULTAT (222+223-229)	232	(529.810)	(8.379)
J	ZARADA PO AKCIJI			
1	Osnovna zarada po akciji	233		
2	Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234		

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finansijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finansijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

-Prinos na angazovani kapital (dobit na angazovani kapital) mjeri odnos ostvarene dobiti prije placanja kamata i poreza, i angazovanog kapitala,

-%bruto dobiti (bruto dobit/prihod od prodaje) predstavlja marzu koju preduzece ostvaruje na prihod od prodaje

-EBITDA marza -EBITDA znaci dobit prije odbijanja kamata , poreza i amortizacije (EBITDA/Prihod od prodaje)

Niske marze daju lose signale o uspjesnosti poslovanja, ali mogu biti izazvane troskovima sirenja poslovanja(lansiranjem novog proizvoda,povecanjem trzisnog ucesca, osvajanjem novog proizvoda).Visoke marze znak su dobrog upravljanja i rukovodjenja ili povoljnih trzisnih uslova bez adekvatne konkurencije.

Racio analiza:

- Koeficijent obrta kupaca (potrazivanja) pokazuje koliko po jedinici nenaplaćenog stanja potrazivanja od kupaca , dolazi ukupnog prihoda u toku perioda: prihod od prodaje/potrazivanje

- Koeficijent obrta dobavljacka (dugovanja) pokazuje koliko na jedinicu neplaćenog salda dugovanja prema dobavljackima, dolazi ukupnog prihoda u toku godine: prihod od prodaje/dugovanja

-Prosjecno vrijeme naplate= broj dana (360)/koeficijent obrta potrazivanja

-Prosjecno vrijeme placanja= broj dana (360)/koeficijent obrta dugovanja

-Koeficijent obrta zaliha = prihod od prodaje/zalihe. Nizak koeficijent (veci broj dana) pokazuje da je obrt zaliha sporiji. Razlog moze biti nedovoljna traznja robe, losa kontrola zaliha, visoka cijena zaliha. Medjutim preduzece moze kupovati vece kolicine zaliha da bi iskoristilo rabate ili optimizovalo lager za naredni period usled ocekivanja manjka odredjenih zaliha na trzistu,

-Racio likvidnosti- likvidnost je sposobnost preduzeca da izmiri svoje obaveze u roku

Koeficijent tekuće likvidnosti (opšti racio likvidnosti) mjeri sposobnost preduzeca da izmiruje obaveze kada one dospjevaju: (zalihe+potrazivanja+gotovina)/tekuće obaveze

Preduzece sa koef.tekuće likvidnosti od 2:1 ili vecim, ima dobru sposobnost servisiranja obaveza.

Redukovani racio likvidnosti: (potrazivanja+gotovina)/tekuće obaveze

Rigorozni racio likvidnosti: gotovina/tekuće obaveze

- Koeficijent zaduzenosti= odnos pozajmljenih i ukupnih sredstava= ukupne obaveze / ukupni izvori sredstava

Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti	2016.	2017.
Novac i novčani ekvivalenti	1.156.953	1.984.596
Kratkoročne obaveze	5.519.095	6.276.329
Novac i novčani ekvivalenti / Kratkoročne obaveze	0,21	0,32

Tekuća likvidnost	2016.	2017.
Angažovana obrtna sredstva	6.655.436	7.535.531
Kratkoročne obaveze	5.519.095	6.276.329
Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze	1,21	1,20

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Koeficijent ubrzane likvidnosti	2016.	2017.
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	4.039.836	4.972.406
Kratkoročne obaveze	5.519.095	6.276.328
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze	0,73	0,79

Koeficijent finansijske stabilnosti	2016.	2017.
Stalna imovina	16.164.271	16.028.760
Kapital	16.596.963	16.588.584
Dugoročne obaveze	1.959	0
Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)	0,974	0,966

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti	2016.	2017.
Ukupne obaveze	6.222.744	6.975.707
Ukupna imovina	22.819.707	23.564.291
Ukupne obaveze / Ukupna imovina	0,273	0,296

Koeficijent finansijskog leveridža	2016.	2017.
Ukupne obaveze	6.222.744	6.975.707
Ukupan kapital	16.596.963	16.588.584
Ukupne obaveze / Ukupan kapital	0,375	0,421

Faktor zaduženosti	2016.	2017.
Ukupne obaveze	6.222.744	6.975.507
Neraspoređena dobit + Amortizacija	1.627.398	1.598.587
Ukupne obaveze	3.824	4.364

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja	2016.	2017.
Ukupni prihodi	10.238.488	10.251.980
Ukupni rashodi	10.745.730	10.250.713
Ukupni prihodi / Ukupni rashodi	0,95	1,00

Ekonomičnost redovnog poslovanja	2016.	2017.
Poslovni prihodi	10.097.334	10.066.586
Poslovni rashodi	10.311.311	10.142.156
Poslovni prihodi / Poslovni rashodi	0,98	0,99

Pokazatelji profitabilnosti

EBIT	2016.	2017.
Rezultat prije oporezivanja	(507.242)	1.267
Rashodi kamata	25.458	19.662
Rezultat prije oporezivanja + Rashodi kamata	(481.784)	20.929

EBITDA	2016.	2017.
Rezultat prije oporezivanja	(507.242)	1.267
Rashodi kamata	25.458	19.662
Amortizacija	884.029	913.713
Rezultat prije op + Kamate + Amortizacija	402.245	934.642

Analiza potraživanja

Dospjeća finansijskih sredstava

Nekamatonsna	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine
31. decembra 2016.	2.153.273	1.548.656	/
31. decembar 2017.	3.716.354	840.993	/

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA (nastavak)

2.1. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

- Skupština – donošenje i usvajanje statuta, finansijskog plana, izvještaja o radu, godišnjih računa, biranje članova Upravnog i Nadzornog odbora, predsjednika i sl.
- Upravni (izvršni) odbor – upravljanje društvom. Informacije o sastavu, poslovniku, sjednicama, promjenama, naknadama i sl.
- Nadzorni odbor - kontrola sprovođenja statuta i drugih opštih akata, poslovanja i sl.
- Revizorski odbor

Organi Društva su:

- Skupština kao organ vlasnika (akcionara),
- Odbor direktora kao organ upravljanja, koji broji 3 člana čija imena su prikazana u pregledu koji slijedi:

Ime i prezime	Pozicija
G-din Kenji Shoda	Predsjednik
G-din Koji Ishihara	Član
G-din Keiichi Kogure	Član
G-din Kenji Shoda	Član

- Izvršni direktor kao izvršni organ Društva, kojeg bira i razrešava Odbor direktora Društva,
- Sekretar Društva koga biraju akcionari na period od jedne godine
- Revizor koga biraju akcionari na period od jedne godine
- Revizorski Odbor – biraju akcionari na period od tri godine

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Životna sredina je prostor, odnosno prirodno okruženje, vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

- Klimatske promjene (izolacija objekta, izgradnja precistaca otpadnih voda,)
- Upravljanje otpadom (predaja ovlaštenim operaterima, unistavanje)
- Upravljanje vodom (potrošnja)
- Upravljanje energijom (kontrola emisije gasova)
- Industrijska bezbjednost (zastita od pozara)
- Društvena-korporativna odgovornost: podrška projektima koji se bave zaštitom životne sredine, doprinosi zdravstvu (donacije zdravstvenom sistemu), Maldi talenti I obrazovanje (stipendije)

Preduzeće Daido Metal Kotor AD vodi svoju politiku ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016.) i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 080/05 od 28.12.2005, Službeni list Crne Gore", br. 040/10 od 22.07.2010, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 027/13 od 11.06.2013, 052/16 od 09.08.2016.).

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE (nastavak)

U skladu sa članom 9 Zakona o životnoj sredini, obavljamo sledeće aktivnosti na obezbijeđenju zaštite životne sredine:

- Održivo korišćenje prirodnih resursa, dobara i energije;
- Uvođenje energetski efikasnijih tehnologija i korišćenje obnovljivih prirodnih resursa;
- Upotreba proizvoda, procesa, tehnologija koji manje ugrožavaju životnu sredinu;
- Preduzimanje mjera prevencije i otklanjanja posljedica ugrožavanja i štete po životnu sredinu;
- Kontrola aktivnosti i rada postrojenja koja mogu predstavljati rizik ili prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- Druge mjere u skladu sa zakonom.

U 2017. godini nastavljamo sa ostvarenjem ciljeva zadatih za 2016. godini, a tici se ustede u potrosnji izvora energije i podizanju svijesti o ekologiji kroz kontinuiranu obuku o vaznosti izdvajanje otpada po vrstama.

Pregled ciljeva i ostvarenih rezultata 2017.

	opis	Cilj 2016=2017 (jan-nov)	Rezultat (jan-nov)
1	Potrosnja vode (m ³)	21.630 m ³	22.190 m ³
2	Potrosnja loz ulja (l)	30.000 l	28.000 l
3	Potrosnja struje	0.136	0.122

1. Potrosnja vode u period jan-nov 2017 je bila 22.190 m³ (944ml/kom). U istom period 2016. potrosnja vode je bila 21.630 m. U istom period 2016. potrosnja vode je bila 21.630 m³ (880 ml/kom), sto znaci da je u 2017 godini potrosnja vode 2.5% veca od planiranog. Cilj sto se tice potrosnje vode nije postignut. Svijest zaposlenih u procesu odrzavanja infrastructure nije na potrebnom nivou kako bi se preduprijedili i otklonili kvarovi koji uzrokuju visemjesečna curenja vode u sistemu. Za masine koje u procesu koriste vodu kao sredstvo za hladjenje (Durr masina, AM masine), potrebno je napraviti plan za smanjenje potrosnje vode i imlementirati ga kao sastavni dio globalnog plana odrzavanja infrastructure za 2018 godinu.

2. Potrosnja struje za 2017 godinu iznosi 0.122 Kwh/kom za period jan-nov 2017 godine, sto je u odnosu na cilj 0.136 Kwh/kom bolje za 10.42%.

3. Potrosnja loz ulja za period jan-nov 2017 godine je iznosila 28.000 l, cime je cilj da se smanji potrosnja ostvaren.

4. Umjesto planiranih 108 kontejnera otpada za citavu godinu 2017, do kraja novembra je bilo 125 kontejnera. Potrebno je odvojeno voditi evidenciju kartonskog od plasticnog otpada - u tom cilju je potrebno obezbjediti kontinuiranu obuku kako bi se podigla svijest svih zaposlenih o vaznosti razdvajanja otpada.

5. Radna temperature se prema dozvoljenim vrijednostima kreće do maksimalno dozvoljenih 28 C, medjutim u toku ljetnih mjeseci dostize 33-36 C. Instalacija novog Sistema za hladnje i grijanje u pogonu napreduje.

6. U procesu konacnog gasenja I uklanjanja opreme pogona Galvanizacije, dana 21.08.2017 godine kompaniji Hemosan iz Bara, koja je ovlastena za upravljanje otpadom, predato: 930 kg zauljene tkanine, 800 kg koriscenog kerozina, 400 kg koriscene emulzije, 1.000 kg koriscenog ulja, 2.120 kg izoparafina. Cijena usluge za izmjestanje/odlaganje otpada je iznosila 4.523 eura.

7. Nova Ink jet masina instalirana na novoj lokaciji u zasebnoj oblasti, pored zone u kojoj je Notch presa. Mjerenje prisustva stetnih materija u vazduhu, u oblasti Ink jet masina, uradjeno 06.12.2017 godine (eksterno - od strane ovlastene laboratorije).

8. U toku 2018 godine, planirana je instalacija masina za proizvodnju upornih prstena, I u tom procesu ce se pojaviti nova vrsta otpada za koju treba planirati nacin odlaganja (emulzija I metalni prah).

9. Na poslovima Zastite zdravlja zaposlenih I bezbjednosti na radu, angazovan je novi zaposleni, kome je potrebno obezbjediti eksternu obuku i polaganje ispita za dobijanje licence. Takodje je potrebno orhanizovati aktivnosti zbog ispunjenja zakonske regulative u vezi sa upotrebom opasnih hemikalija u procesu proizvodnje.

10. Od februara 2018 akcenat ce biti na postovanju pravila nosenja cjelokupne zastitne opreme u pogonu, napraviti pravilo i objasniti svim zaposlenim prije pocetka primjene.

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

- Trendovi poslovanja u prethodnim godinama
- Poslovna politika menadžmenta
- moguća investiciona ulaganja
- Planirana kreditna zaduženja
- projekcija kretanja radne snage
- tržisni trendovi

a. Finansijski indikatori

- Stanje neto obaveza ili neto tekucih obaveza
- Obaveze sa fiksnim rokom cijije dospjece se priblizava a za koje ne postoje realni izgledi da ce biti prolongirane ili otplacene , ili pretjerano oslanjanje na kratkorocne pozajmice za potrebe finansiranja dugorocnih sredstava
- Indikacije da ce kupci ili kreditori obustaviti finansijsku podrsku
- Negativni tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti sadrzanih u finansijskim izvjestajima za ranije periode ili u njihovim projekcijama
- Nepovoljni kljucni finansijski pokazatelji
- Znacajni gubici iz poslovanja ili znacajno pogorsnje vrijednosti sredstava koja se koriste za generisanje tokova gotovine
- Kasnjenje ili prestanak isplata dividendi
- Nemogucnost placanja kreditorima u roku dospjeca
- Teskoce u ispunjavanju uslova iz ugovora o kreditima
- Promjena uslova dobavljacka i placanje pri isporuci umjesto u ugovorenom roku, nemogucnost pribavljanja finansijskih sredstava za razvoj sustinski novih proizvoda ili drugih bitnih investiranja

Preduzeće Daido Metal Kotor AD osnovano je i posluje u skladu sa **Going Concern** principom, odnosno Principom kontinuiranog poslovanja. Vezano za planirani budući razvoj, urađene su projekcije finansijskih pokazatelja za period od 3 fiskalne godine. Uzeti su u obzir trendovi poslovanja u prethodnim godinama, i poslovna politika menadžmenta, vezana za budući rast i razvoj preduzeća.

Projekcija bilansa uspjeha

PROJEKCIJA BILANSA USPJEHA				
r/b	Struktura	2019.	2020.	2021.
A	Ukupni prihodi	10.540	12.111	10.525
B	Ukupni rashodi	10.111	11.476	10.050
1.	Poslovni rashodi	8.917	10.122	8.816
1.1.	Materijalni i nematerijalni troškovi	5.016	5.868	5.031
1.2.	Amortizacija	953	826	766
1.3.	Bruto zarade	2.475	2.875	2.525
2.	Rashodi finansiranja (kamata)	120	120	120
C	Bruto dobit	429	635	475
D	Porez na dobit	0	0	0
E	Akumulacija / neto dobit	429	635	475

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ (nastavak)

Kreditna zaduženost

Planirano kreditno zaduženje	
Ukupan iznos kredita	4.000
Prosječna kamatna stopa	0.6%
Prosječni period otplate	1,0
Prosječni grace period	/

Analiza boniteta - Z-score

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Jedan od tih modela jeste i Altmanov Z - score model. Na osnovu prilagođavanja originalnog modela predviđanja vjerovatnoće stečaja, koji je primjenljiv samo na preduzeća čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu, nastao je modifikovan model primenljiv na preduzeća čijim se akcijama ne trguje na organizovanom tržištu. Altmanov model je danas opšte prihvaćen model koji služi za predviđanje bankrota preduzeća. Zasniva se na analizi bilansa preduzeća.

Postoje 3 raspona vrijednosti koje preduzeće svrstavaju u:

- uspješno Z-score < 1,82
- rizično 1,82 < Z-score < 2,99
- pred bankrotom Z-score >2,99

Redni broj	Pozicija	2017.	2016.
1	Ukupna sredstva	23.564.291	22.819.707
2	Tekuća imovina	7.535.531	6.655.436
3	Stalna imovina	16.028.760	16.164.271
4	Obrtni kapital (2-3)	-849229	-9508835
5	X1 (4/1)	(0,36)	(0,42)
6	Zadržani (neraspoređeni) dobitak	-	-
7	X2 (6/1)	-	-
8	Zarada prije odbitka kamata i poreza na dobitak	20.929	(481.784)
9	X3 (8/1)	0.000888	(0.021)
10	Kapital	16.588.584	16.596.963
11	Obaveze	6.276.329	5.521.054
12	X4 (10/11)	2,64	3,00
13	Prihodi od prodaje	10.116.286	9.876.277
14	X5 (13/1)	0,429	0,433

Z-SCORE (1.2*X1+1.4*X2+3.3*X3+0.6*X4+X5)	1.581	1.660
---	--------------	--------------

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ (nastavak)

POSLOVNI REZULTAT - godina 2018.-Budžet (u EUR 000)

Vrsta prihoda	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septemb	Oktobar	Novemb	Decemb	Ukupno	prosjek
POSLOVNI PRIHODI	818	812	770	731	823	832	562	536	785	899	843	657	9.065	755

Vrsta prihoda	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septemb	Oktobar	Novemb	Decemb	Ukupno	prosjek
POSLOVNI PRIHODI	860	798	751	711	896	795	626	721	792	843	808	723	9.323	777

	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septemb	Oktobar	Novemb	Decemb	Ukupno	prosjek
POSLOVNI PRIHODI	(42)	12	19	21	(73)	37	(64)	(185)	(7)	56	(35)	(66)	(258)	(22)

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

5.1. Istraživanje i razvoj

- Uvodjenje I efikasno koristenje novih tehnologija
- Modernizacija opreme
- Automatizacija poslovanja
- Naucno istrazivacke, razvojne I tehnoloske studije

5.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

- profesionalni razvoj zaposlenih
- inicijalna profesionalna edukacija
- kontinuirana profesionalna edukacija
- selekcija novozaposlenih
- saradnja sa obrazovnim institucijama
- strucno osposobljavanje
- obuka za zaposlene

Reorganizacija u okviru sektora Ljudskih resursa je uradjena ali jos uvijek nije do kraja definisana podjela odgovornosti. Postoje problemi u okviru procesa organizacije HR sektora, zapocete su organizacione promjene koje jos nijesu završene, a najvažnije je da se izvrši podjela odgovornosti između zaposlenih u HR sektoru. U 2018 godini je cilj da se poveća kvalitet procesa obuka. Ključni pokazatelji treba da budu izmjenjeni u saradnji sa sektorom Kvaliteta.

Plan obuka za 2017 zasnovan je na planu obuka za 2016., nerealizovane obuke iz 2016. godine su uključene u plan obuka za 2017 godinu. Referent obuka-kao odgovorno lice u pracenju realizacije obuka je prisutan na jutarnjim sastancima u pogonu proizvodnje, sa ciljem da se unaprijede znanje I sposobnost operatera u proizvodnji a time I kvalitet proizvoda. Generalni cilj za 2017 godinu jeste licni razvoj zaposlenih i njihovih specficnih vjestina – kako bi se povecao nivo osposobljenosti na nivou organizacije.

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA (nastavak)

Prema tome plan obuka za 2017 godinu sadrži:

1. Multidisciplinarnost- ovaj cilj nije do kraja realizovan
2. Obuke – kroz praksu u povezanim kompanijama – kao što je Global Seisanken seminar

Nakon Global Seisanken seminara, po preporuci DPB-ja, matrice osposobljenosti su revidirane-unaprijeđene.

Također 5 min lesson će se koristiti da se poboljša svijest operatera o bitnim elementima procesa proizvodnje: kvalitet proizvoda, produktivnost, bezbjednost na radu. Supervizori su odgovorni da implementiraju aktivnosti uz podršku HR sektora.

Obuke treba da prate postavljene ciljeve:

- Implementacija novih zahtjeva standarda- process tranzicije ka ISO 9001:2015, 14001:2015 , IATF 16949:2016 - obuka vlasnika procesa
- Povećanje ekološke svijesti svih zaposlenih
- Unaprijeđenje procesa vizuelne kontrole na presama. Proces razvoja ljudskih resursa u smislu da se izgrade 1-2 vodje smjena iz raspoloživih operatera na presama
- Rotacija operatera na linijama
- Obuka referenta zaštite na radu – dobijanje licence

Reorganizacija u okviru sektora Ljudskih resursa je urađena ali još uvijek nije do kraja definisana podjela odgovornosti. Postoje problemi u okviru procesa organizacije HR sektora, započete su organizacione promjene koje još nisu završene, a najvažnije je da se izvrši podjela odgovornosti između zaposlenih u HR sektoru. U 2018. godini je cilj da se poveća kvalitet procesa obuka. Ključni pokazatelji treba da budu izmjenjeni u saradnji sa sektorom Kvaliteta.

Plan obuka za 2017 zasnovan je na planu obuka za 2016., nerealizovane obuke iz 2016. godine su uključene u plan obuka za 2017 godinu.

Referent obuka-kao odgovorno lice u pracenju realizacije obuka je prisutan na jutarnjim sastancima u pogonu proizvodnje, sa ciljem da se unaprijeđe znanje i sposobnost operatera u proizvodnji a time i kvalitet proizvoda. Generalni cilj za 2017 godinu jeste licni razvoj zaposlenih i njihovih specifičnih vještina – kako bi se povećao nivo osposobljenosti na nivou organizacije.

Prema tome plan obuka za 2017 godinu sadrži:

3. Multidisciplinarnost- ovaj cilj nije do kraja realizovan
4. Obuke – kroz praksu u povezanim kompanijama – kao što je Global Seisanken seminar

Nakon Global Seisanken seminara, po preporuci DPB-ja, matrice osposobljenosti su revidirane-unaprijeđene.

Također 5 min lesson će se koristiti da se poboljša svijest operatera o bitnim elementima procesa proizvodnje: kvalitet proizvoda, produktivnost, bezbjednost na radu. Supervizori su odgovorni da implementiraju aktivnosti uz podršku HR sektora.

Obuke treba da prate postavljene ciljeve :

- Implementacija novih zahtjeva standarda- process tranzicije ka ISO 9001:2015, 14001:2015 , IATF 16949:2016 - obuka vlasnika procesa
- Povećanje ekološke svijesti svih zaposlenih
- Unaprijeđenje procesa vizuelne kontrole na presama. Proces razvoja ljudskih resursa u smislu da se izgrade 1-2 vodje smjena iz raspoloživih operatera na presama
- Rotacija operatera na linijama
- Obuka referenta zaštite na radu – dobijanje licence

6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA ODNOSNO UDJELA

Preduzeće ne namjerava da stiče sopstvene akcije u narednom periodu.

7. POSTOJANJE POSLOVNIH JEDINICA

Slijedi tabela koja prikazuje procenat učešća matične kompanije Daido Metal Co Ltd, u vlasništvu kćerki kompanija.

Matična kompanija	Kćerka kompanija	Procenat učešća u vlasništvu
DAIDO METAL CO LTD	Daido Logitech Co Ltd	100%
	Daido Metal Sales Co Ltd	100%
	Daido Plain Bearings Co Ltd	100%
	Asia Kelmet Co Ltd	100%
	NDC Co Ltd	58,82%
	Daido Industrial Bearings Japan Co Ltd	100%
	Daido Metal Saga Co Ltd	100%
	Daido Precision Metal Suzhou Co Ltd	74%
	Chung Yuan Daido Co Ltd	50%
	Dong Sung Metal Co Ltd	50%
	Dyna Metal Co Ltd	50%
	PT Daido Metal Indonesia	50%
	BBL Daido Private Ltd	50%
	Daido Industrial Bearings Europe Ltd	100%
	Daido Metal Europe Ltd	100%
	Daido Metal Europe GmbH	100%
	Daido Metal Czech Sro	100%
	Daido Metal Kotor AD	99,61%
	Daido Metal Russia LLC	99,84%
	Daido Metal Mexico S.A. de C.V.	99,99%
	Daido Metal USA Inc	100%
	Daido Metal Mexico Sales S.A. de C.V.	99,99%
	Iino Holding Ltd	100%
	ATA Casting Technology Japan Co Ltd	100%
	DM Cating Technology Thailand Co Ltd	99,99%

8. Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, fin. stanja i dobiti ili gubitka

Akcionarsko Društvo Daido Metal Kotor AD nije u posjedu finansijskih instrumenata, ni vlasničkih ni dužničkih. Matična kompanija Daido Metal Co Ltd je vlasnik DMK AD u procentu od 99,61 (vlasničke HOV).

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Sistem upravljanja rizicima je proces je kojim organizacije metodološki vode računa o rizicima povezanim s njihovim aktivnostima radi postizanja kontinuirane dobiti, kako unutar svake aktivnosti, tako i u cjelokupnom portfoliju aktivnosti.

Cilj sistema upravljanja rizicima u preduzećima je stvaranje vrijednosti i smanjenje posledica rizika.

- Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici.
- To zahtijeva temeljno poznavanje organizacije preduzeća, tržišta na kojem ono posluje, pravnog, društvenog, političkog i kulturnog okruženja u kojem egzistira, kao i zdravo razumijevanje njegovih strateških i operativnih ciljeva, opasnosti i prijetnji povezanih sa postizanjem tih ciljeva.
- Da bi se rizici prepoznali i da bi se pripremilo iznalaženje odluka, potrebne su odgovarajuće strukture i metode identifikovanja rizika.
- Ciljevi i metode upravljanja rizicima - obezbjeđenje dodatnih garancija za dostizanje strateških i operativnih ciljeva putem blagovremenog identifikovanja i sprečavanja rizika, definisanja efektivnih mera obezbeđenja maksimalne efikasnosti za upravljanje rizicima

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

a) Rizici cijena

Zvanicna valuta EUR. Vecina dobavljacka repromaterijala locirana u inostranstvu, u zoni EUR.
Visoka cijena alata- maticna firma dobavljack u stranoj valuti JPY.
Maticna kompanija kao dobavljack osnovne sirovine -konstanan trend porasta cijena.
DMK nema uticaj na odlucivanje kod visine prodajne cijene proizvoda (Europ.Headq.)

b) Kreditni rizici

Tekuca kreditna zaduzenja kod stranih banaka iznose 4 mil.eura.
Maticna kompanija u ulozu garanta za podizanje kredita kod stranih banaka, u slucaju ne placanja rata kredita na vrijeme.
DMK AD nije u prilici da vrati cjelokupni dug po isteku perioda od 1 god, stoga je prinudjeno da prolongira rokove dospjeca obaveze po glavnici kredita.

c) Rizici likvidnosti

Problemi u slucaju nemogucnosti naplate ili kasnjenja u naplati potrazivanja od povezanog pravnog lica
DME - procenat ucesca prodaje DME-u u ukupnoj prodaji iznosi 99%.
Znacajna fluktuacija (povecanje/smanjenje) narudzbi kupaca u odnosu na plan/budzet.
DMK ima problem sa proizvodnjom neprofitabilnih proizvoda.
Kasnjenje povracaja PDV kredita.

d) Rizicima novčanog toka

Prilivi o prodaje gotovih proizvoda ne bi bili dovoljni da visinom i dinamikom obebjede odlive po pitanju poslovne aktivnosti.
Bez pozajmljenog kapitala ne bi bilo moguće održavati likvidnost.
Preduzeće ne može iz poslovne aktivnosti da generise dovoljnu kolicinu gotovine.

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

REGISTAR RIZIKA										
Entitet	Br.	Kategorija rizika	Rizik	Sektor	Oblast	Kontrola	Uticaj	Vjerovatnoća	Ocjena	Tretiranje rizika
DMK	1	Strat.	Nestabilno politicko okruženje	Upr.			N	M	1	P
	2	Strat.	Not EU member	Upr.			N	M	1	P
	3	Operat.	Niska produktivnost opreme	Proiz.			V	V	9	S.U.
	4	Strat.	Visoki trosak radne snage (u poredjenju sa Grupom)	Upr.			S	V	6	S.U.
	5	Operat.	Vecina dobavljacka nije iz CG	Log.			S	V	6	S.U.
	6	Operat.	Kasnjenje isporuka dobavljacka sirovina	Log.			S	V	6	S.U.
	7	Strat.	Trend u autom.ind. proizvodnja el. vozila	Upr.			V	V	9	P /E.U
	8	Oper.	Fluktuacija -odlazak operatera	Proizv.			N	V	2	S.U.
	9	Oper.	Fluktuacija-odlazak menadzera	Upr.			S	S	4	S.U.
	10	Fin.	Porast stope PDV 19%↗21%	Admin.			M	V	3	S.U.

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

11.1 Upravljanje kapitalnim rizikom

U okviru Društva ne postoji definisan formalni okvir upravljanja kapitalnim rizikom. Odbor direktora upravlja kapitalnim rizikom tako što djeluje u individualnim slučajevima kako bi ublažio rizik i obezbjedio Društvu uslove za nastavak predviđenog koncepta poslovanja, a takođe obezbjedio i maksimalnu isplatu naknada osnivačima putem optimizacije dugova i bilansa imovine. Kao dio ove analize, Odbor direktora razmatra vrijednost kapitala i rizike vezane za svaku klasu kapitala. Na osnovu ove analize, Društvo usaglašava cjelokupnu strukturu kapitala kroz nova ulaganja, kao i izdavanje novih obaveza ili otplatu postojećih obaveza. Cjelokupna strategija Društva vezana za upravljanje kapitalom je nepromjenjena.

	31.12.2017.	31.12.2016.
Zaduženost	4.001.959	3.315.659
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.984.596	1.156.953
Neto zaduženost	2.017.363	2.158.706
Kapital	16.588.584	16.596.963
Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu	0,12	0,13

11.2 Kategorije finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva	31.decembar 2017.	31.decembar 2016.
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	2.637.463	2.575.111
Gotovina I gotovinski Ekvivalenti	1.984.596	1.156.953
	<hr/>	<hr/>
	4.622.059	3.732.064
Finansijske obaveze po Osnovu kredita	4.001.959	3.315.659
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	1.973.939	1.885.354

Društvo ne stupa i transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su swapovi kamatnih stopa ili forvardi. Pored toga, za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine, Društvo nije vršilo trgovanja finansijskim instrumentima.

Osnovni finansijski instrumenti Društva su gotovina i gotovinski ekvivalenti i potraživanja koji nastaju direktno iz poslovanja Društva, kao i obaveze prema dobavljačima i ostale dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze čija je osnovna namjena finansiranje tekućeg poslovanja Društva.

11. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA (nastavak)

11.3 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Poslovne aktivnosti Društva izlažu Društvo različitim finansijskim rizicima, uključujući kreditni rizik i rizik likvidnosti. Društvo ne koristi derivatne finansijske instrumente, niti bilo koju drugu formu osiguranja protiv gubitaka usled ovih rizika.

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom koji je uspostavljen u Društvu. Finansijski sektor uglavnom se fokusira na kreditni rizik i rizik likvidnosti i djeluje prilikom individualnih slučajeva kako bi ublažio rizik i minimizirao gubitke. Međutim ove aktivnosti mogu da budu neefikasne, i shodno tome Društvo ne može spriječiti negativne efekte nekih od ovih rizika na poslovanje i finansijski položaj.

11.4 Tržišni rizik

Rizik od promjene kursa stranih valuta – Društvo je izloženo rizicima, kroz efekte promjena kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer veliki dio poslovnih transakcija obavlja u inostranoj valuti JPY.

Rizik od promjena kamatnih stopa – Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sledećem pregledu

Finansijska sredstva-nekamatnosna	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	2.637.463	2.575.111
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.984.596	1.156.953
	<hr/>	<hr/>
	4.622.059	3.732.064
Finansijske obaveze -nekamatnosno		
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	1.973.939	1.885.354
	<hr/>	<hr/>
	1.973.939	1.885.354
Finansijske obaveze -varijabilna kamatna stopa		
Finansijske obaveze po Osnovu kredita	4.001.959	3.315.659
	<hr/>	<hr/>
	4.01.959	3.315.659

Obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u značajnoj mjeri nezavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa. Rizik društva od promjene fer vrijednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka i dobavljača. Krediti primljeni po promjenjivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine, dok krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promjene fer vrijednostikamatnih stopa. Tokom godine koja se završava na 31.decembar 2017 godine, obaveze po kreditima sa varijabilnom kamatnom stopom vezane su za LIBOR.

11. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA (nastavak)

Potraživanja

Najznačajniji kupci – stanje potraživanja na dan 31. decembar 2017. i 2016. godine predstavljeni su u sledećoj tabeli

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Daido Metal Europe Ltd-England	2.506.693	2.084.978
Daido Metal Co.Ltd Nagoya	37.635	410.425
Daido Industrial Bearings Europe	7.636	707
Ostali kupci-povezana pravna lica	32.178	15.914
Kupci u zemlji	8.494	45.161
Kupci u inostranstvu	24.917	45.161
Total:	2.617.553	2.556.269
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(25.352)	(25.952)
	2.592.201	2.540.317

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31.12.2017. godine prikazana je u tabeli koja slijedi

	Bruto izloženost	Ispravka Vrijednosti	Neto izloženost
Nedospjela Potraživanja od kupaca	2.592.201	-	2.592.201
Dospjela potraživanja Od kupaca	25.352	(25.352)	-
	2.617.553	(25.352)	2.592.201

11. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA (nastavak)

11.5 Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze. Društvo ne raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti) kao ni kontinuiranim prilivom novčanih sredstava od realizacije usluga koji omogućava da svoje obaveze izmiruje u roku dospelja. Finansijski sektor Društva je odgovoran za upravljanje za upravljanje kratkoročnim, srednjoročnim, i dugoročnim finansiranjem i zahtjevima upravljanja rizikom likvidnosti.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, rukovodstvo društva održava adekvatan iznos rezervi gotovine, neiskorišćene kreditne linije, i rezerve kreditne linije, stalnom kontrolom projekcija i aktuelnih tokova gotovine i utvrđivanjem skala dospelja finansijskih sredstava i obaveza. Društvo ne koristi finansijske derivate. Poslovnom politikom napravljena je disperzija u nivoima odlučivanja prilikom nabavke dobara i usluga. Ova disperzija je obezbeđena utvrđivanjem limita do kojih pojedina lica (Izvršni direktor) ili organi Društva (Odbor direktora) odlučuju.

Pregled sredstava i obaveza na 31.12.2016. i 31.12.2017. godine

	31. decembar 2016.	31. decembar 2017.
Potraživanja od kupaca i dati avansi	2.591.564	2.656.552
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.156.953	1.984.596
	<hr/>	<hr/>
	3.813.505	4.576.160

Nedospjela potraživanja od kupaca iskazana na 31.12.2016. i 31.12.2017. godine najvećim dijelom se odnose na potraživanja od kupaca – povezanih pravnih lica po osnovu prodaje proizvoda na inostranom tržištu. Ova potraživanja dospeljavaju uglavnom u roku od 30-90 dana nakon datuma fakture, u zavisnosti od ugovorenih rokova plaćanja.

Obaveze prema Dobavljačima	1.860.692	1.973.939
Obaveze po kreditima	3.313.700	4.001.959
	<hr/>	<hr/>
	5.174.392	5.975.898

Obaveze iz poslovanja na dan 31.12.2016 i 31.12.2017 godine, u najvećem dijelu se odnose na obaveze prema Marubeni-Itochu Steel Inc.Misi, po osnovu nabavke bimetalne trake za proizvodnju. Dobavljači ne zaračunavaju zateznu kamatu na dospjele obaveze, pri čemu Društvo dospjele obaveze prema dobavljačima, saglasno politici upravljanja finansijskim rizicima, izmiruje u ugovorenom roku.

Za kratkoročne kredite i potraživanja , kao i obaveze po kreditima , knjigovodstvena vrijednost je jednaka fer vrijednosti usled relativno kratkih rokova dospjeća.

Fer vrijednosti ostalih finansijskih sredstava i obaveza koje se vode po amortizovanoj vrijednosti koje dospjevaju do jedne godine usaglašene su sa njihovom knjigovodstvenom vrijednošću s obzirom da originalne kamatne stope ne odstupaju od tržišnih kamatnih stopa.

Pripremila

Nina Orelj

Nina Orelj

Izvršni Direktor

nagi

Nagi Yasunobu